

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка
Освітня програма	22820 Середня освіта (Природничі науки)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	22820
Назва ОП	Середня освіта (Природничі науки)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.15 Природничі науки
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Власенко Руслана Петрівна, Денисюк Катерина Станіславівна, Грицай Наталія Богданівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	06.03.2024 р. – 08.03.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП https://www.cusu.edu.ua/images/files-2024/samoocin/%D0%92%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D1%81%D0%BD%D0%BC%D0%BE%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%9F%D1%80%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D1%87%D1%96_%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B8_compressed.pdf

Програма візиту експертної групи <https://www.cusu.edu.ua/ua/litsenzuvannia-ta-akredytatsiia/akredytatsiia-ekspertyza/prohramy-vyizdu-ekspertnykh-grup>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП “Середня освіта (Природничі науки)” першого (бакалаврського) рівня вищої освіти загалом відповідає кожному із критеріїв акредитації. Цілі ОП суголосні зі стратегічними завданнями розвитку ЦДУ, її зміст спрямований на теоретичну та практичну підготовку майбутніх учителів природничих наук, фізики, хімії, біології і враховує регіональний та галузевий контекст. Варто відзначити, що ця ОП є однією з перших в Україні, є актуальною і перспективною для регіону. У фаховій підготовці здобувачів за ОП поєднано традиційні та інноваційні методи і форми навчання, зокрема на базі навчальних лабораторій фізики, хімії та біології із сучасним обладнанням, що дає можливість здобувачам поєднувати навчання з науковими дослідженнями. Навчання здобувачів вищої освіти відбувається за допомогою платформ Moodle та Labster, сервісів Google (ClassRoom) та освітнього середовища Workspace for Education. В ОП передбачено різні види практик (навчальна польова практика (комплексна біологічна), навчальна пропедевтична (з психології, педагогіки та фаху), навчальна фахова (комплексна хімічна, шкільного хімічного експерименту, шкільного фізичного експерименту), виробнича практика у школі), які сприяють формуванню практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти. На кафедрі природничих наук та методик їхнього викладання створено наукове середовище з високим рівнем публікаційної активності науково-педагогічних працівників. В ЦДУ здійснюється рейтингування НПП, за результатами якого відбувається матеріальне стимулювання та моральне стимулювання. В університеті створено сприятливе освітнє середовище з комфортними умовами навчання та проживання студентів (психологічна служба, студентське наукове товариство, освітній простір KOWO, належні умови для осіб з особливими освітніми потребами).

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Освітня програма має виражений регіональний аспект (навчальні практики, науковий гербарій, використання музею природи в освітньому процесі) 2. Потужна матеріально-технічна база: аудиторії та спеціалізовані лабораторії із сучасним обладнанням. 3. Викладання освітнього компоненту “Астрономія” ОП відбувається англійською мовою, що сприяє формуванню іншомовної компетентності здобувачів вищої освіти. Цьому також сприяє реалізація ОК “Іноземна мова за професійним спрямуванням” в обсязі 10,5 кредитів. 4. Високий рівень цифровізації освітнього процесу, використання різноманітних освітніх платформ для створення якісного навчально-методичного супроводу навчання здобувачів вищої освіти. 5. Високий рівень академічної та професійної активності викладачів на ОП. 6. Комфортне освітнє середовище для здобувачів вищої освіти (KOWO). 7. Позитивною є практика матеріального і морального стимулювання науково-педагогічних працівників університету за результатами рейтингування.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Урізноманітнити форми та види профорієнтаційної роботи для збільшення контингенту здобувачів вищої освіти з урахуванням потреб області та інших регіонів України у фахівців з цієї ОП впродовж наступної вступної кампанії. 2. Активніше залучати здобувачів до програм академічної мобільності (як внутрішньої, так і зовнішнього), а також до різних видів міжнародної співпраці під час реалізації ОП-2024. 3. Посилити співпрацю з випускниками ОП, зокрема щодо оновлення ОП в 2024 році, здійснювати моніторинг працевлаштування випускників. 4. Переглянути і оновити рекомендовану літературу в робочих програмах та силабусах освітніх компонентів публікаціями українських авторів останніх років. 5. Посилити біологічний складник підготовки здобувачів вищої освіти, розширивши перелік освітніх компонентів біологічного спрямування (наприклад, генетика, біохімія, біогеографія та ін.).

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Місія Центральноукраїнського державного університету спрямована на модернізацію “українського суспільства через надання високоякісних освітніх послуг і реалізацію інноваційних наукових досліджень, підготовку конкурентоздатних фахівців для освітньої та інших галузей із високим рівнем загальної та професійної компетентності, інтелектуальної активності, соціальної відповідальності ...”. Стратегія університету полягає у “комплексній підготовці конкурентоспроможних учителів, викладачів, фахівців інших спеціальностей, здатних жити й творити в інформаційному суспільстві, глобальному світовому середовищі; бути громадянином Європи і світу й, одночасно, відданим патріотом Української держави, речником національних інтересів; працювати на рівні сучасних освітньо-виховних технологій в умовах інтеграції в загальноєвропейське співтовариство” (https://cusu.edu.ua/images/normativni_doc/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F_%D0%A6%D0%94%D0%9F%D0%A3_2022-2026_10.02.2022_%D0%A1%D0%90%D0%99%D0%A2.pdf). З огляду на це є всі підстави стверджувати, що освітня програма, яка спрямована на підготовку майбутніх учителів природничих наук, фізики, хімії, біології та викладачів закладів фахової передвищої освіти відповідає згаданій стратегії. В ОП-2020, 2021, 2022 метою визначено “опанування майбутнім фахівцем змісту навчальних дисциплін із теорії та методики організації навчання природничих наук у закладі загальної середньої освіти; формування умінь, форм, методів та засобів навчання, контролю та оцінювання результатів навчання; формування умінь, навичок і здатності до організації освітнього процесу, готовності до використання знань та умінь до самоорганізації власної професійної діяльності”. В ОП-2023 відповідно до наказу МОН № 1006 від 22.11.2022 року мету уточнено як “створення освітнього середовища здобувачу першого рівня вищої освіти в галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» за спеціальністю 014 «Середня освіта (Природничі науки)» для формування на належному рівні інтегральної, загальних та предметних компетентностей вчителя природничих наук, фізики, хімії, біології, викладача фахової передвищої освіти інтегрованих навчальних курсів природничої галузі, необхідних для успішної професійної діяльності, самореалізації та навчання впродовж життя”. Отже, цілі ОП відповідають стратегічним завданням ЦДУ імені Володимира Винниченка. У пріоритеті - підготовка компетентних фахівців, здатних до успішної професійної діяльності.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

У створенні та оновленні ОП беруть участь не лише члени проектної групи з числа науково-педагогічних працівників, а й стейкхолдери: роботодавці, здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники. Рецензенти ОП - к.пед.н., старший викладач кафедри хімії, екології та методики їх навчання УДПУ В.В.Гончарук; директор ліцеїв м. Кропивницького - КЗ “Ліцей “Науковий” Н.Ю.Чередніченко, д.пед.н.; КЗ “Ліцей “Сокіл” С.Д.Сторчаус; КЗ “Ліцей “Європейська освіта” Л.П.Матяшова. Зміст ОП обговорювався під час круглих столів, конференцій, семінарів, засідань випускової кафедри та інших заходів, як-от: круглий стіл «Проблеми вдосконалення ОП Середня освіта (Хімія)» та Середня освіта (Природничі науки)» (23.12.2021) (<https://phm.cuspu.edu.ua/facultet/novini/2321-vdoskonalennya-osvitnikh-program.html>), обговорення проекту ОП «Середня освіта (Природничі науки)» (03.01.2023) (<https://phm.cuspu.edu.ua/facultet/novini/2648-obhovorennia-proiektu-op-serednia-osvita-prirodnychi-nauky.html>), обговорення ОП «Середня освіта (Природничі науки)» зі студентами (23.10.2023) (<http://surl.li/qpbal>), обговорення ОП зі спеціальностей 014 Середня освіта (Природничі науки) та 014 Середня освіта (Фізика та астрономія) (22.12.2023) (<https://cusu.edu.ua/ua/newsphm/15831-kruhlyi-stil-z-obhovorennia-op-zi-spetsialnostei-014-serednia-osvita-prirodnychi-nauky-ta-014-serednia-osvita-fizyka-ta-astronomiia>), конференція «Стратегії інноваційного розвитку природничих дисциплін: досвід, проблеми та перспективи» (25-26.03.2021) (<http://surl.li/rpjwv>), Всеукраїнський науково-методичний семінар «Проблеми підготовки вчителів природничих наук на засадах інтеграції» (13.11.2020 р.) (<http://surl.li/rpjax>) та ін. Варто відзначити проведення заходу «Ранкова кава зі стейкхолдерами», який полягав у налагодженні співпраці з роботодавцями, аналізі якості реалізації та моніторингу ОП (<https://phm.cuspu.edu.ua/facultet/novini/2805-zustrich-zi-steykholderamy-na-fmpnt-2.html>). На засіданнях випускової кафедри враховано такі пропозиції щодо оновлення та вдосконалення ОП: В.Гудименко “розширити практичну підготовку здобувачів вищої освіти” - впроваджено практику зі шкільного фізичного експерименту в 2020 р. та практику зі шкільного хімічного експерименту в 2021 р. (протокол №5 від 5.12.2019), У.Канчук «збільшити частку квазіпрофесійних методів навчання в методиках вивчення хімії, біології, фізики» (протокол №7 від 19.12.2022); А.Високих «збільшити кількість методичної підготовки» (протокол №5 від 30.11.2023). Під час круглого столу з обговорення ОП зі спеціальностей 014 Середня освіта (Природничі науки) та 014 Середня освіта (Фізика та астрономія) було зазначено, що від випускників ОП Середня освіта (Природничі науки) пролунали лише позитивні відгуки, проте не було зазначено жодної пропозиції. Після зустрічі з випускниками ОП експертна група зробила висновок, про необхідність активнішого залучення їх до оновлення ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ОП “Середня освіта (Природничі науки)” в ЦДУ є однією з перших в Україні. Потреба в таких фахівцях, які могли викладати фізику, хімію та біологію, досить актуальна в регіоні. Це підтвердили роботодавці під час зустрічі з ЕГ.

Випускова кафедра тісно співпрацює з директорами ЗЗСО м. Кропивницький, методистом природничо-математичної підготовки навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти в Кіровоградській області, які позитивно відгукуються про здобувачів та випускників цієї ОП. Більшість здобувачів вищої освіти на ОП - жителі Кропивницького та Кіровоградської області, які ще під час навчання та після закінчення університету працевлаштовуються в закладах загальної середньої освіти міста та області. Зміст ОП має чітко виражений регіональний контекст: навчальну польову практику проводять у місцевих біогеоценозах, постійно оновлюється науковий гербарій, в якому зібрано багато місцевих видів рослин, в освітньому процесі використовують музей природи, де також представлено місцеві види. Під час підготовки та вдосконалення ОП було враховано досвід подібних ОП в Україні, зокрема формулювання мети, компетентностей та програмних результатів навчання: ПНПУ: ЗК1-ЗК12, ЗК2-ЗК13, ЗК3-ЗК1, ЗК4-ЗК4, ЗК5-ЗК5, ЗК6-ЗК6, ЗК8-ЗК8, ЗК9- ЗК9; ФК3-ФК1, ФК7-ФК4, ФК13-ФК9, ПРН1,2 -ПРН 3 1, ПРН 8 -ПРН 3 7, ПРН 13 -ПРН У 2, ПРН 14 -ПРН У3, ПРН 19 -ПРН У 11, ПРН 20 -ПРН К 1,2 ОП РДГУ: ЗК1-ЗК12 корелюють з ЗК 1-ЗК 13 ОП ЦДУ, ПРН 4-ПРН У 6, ПРН 8 -ПРН У 3, ПРН 9 -ПРН У 2, ПРН 12 -ПРН У10, ПРН 13 -ПРН А2; УДПУ: СК13-ФК8, СК4-ФК3, СК3-ФК9. У проєкт ОП-2024 введено ОК Генетика з основами селекції з ОП ТНПУ. Отже, під час розроблення та реалізації ОП враховано ринок праці, регіональний та галузевий контекст, а також досвід аналогічних вітчизняних освітніх програм. Що стосується міжнародного досвіду, то варто зазначити, що під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано дані проєкту Тюнінг – Гармонізація освітніх структур в Європі «A Tuning Guide to Formulating Degree Programme Profiles (TUNING)» в аспекті визначення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей ОП. Під час стажування в університеті Масарика досліджувались питання інтернаціоналізації у середовищі педагогічного факультету; на основі участі в Coursera Online education: «The foundations of online teaching» Macquarie University (Macquarie School of Education).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарту вищої освіти за предметною спеціальністю 014 Середня освіта (Природничі науки) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ще немає. Проте навіть в оприлюдненому проєкті відповідного стандарту з 014 бакалаврського рівня вищої освіти не визначено компетентності та програмні результати для названої предметної спеціальності. Аналіз ОП дав підстави стверджувати, що програмні результати навчання відповідають вимогам НРК за 6 кваліфікаційним рівнем освіти у дескрипторах знань, умінь/навичок, відповідальності й автономії та комунікації. Зокрема, дескриптору “знання” відповідають ПРНЗ 1-7 в ОП-2020 та ПРНЗ 1-8 в ОП-2023; “вміння” - ПРНУ 1-11 в ОП-2020 та ПРНУ 1-12 в ОП-2023; “комунікація” - ПРНК 1-2; “відповідальність і автономія” - ПРНА 1-2. ПРН сформульовано чітко та коректно.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ЕГ вважає, що сильними сторонами ОП є такі: Попри те, що ЦДУ - не є педагогічним ЗВО, мета ОП чітко відповідає стратегії розвитку університету щодо підготовки конкурентноспроможних учителів для регіону. ОП відзначається вираженням краєзнавчим контекстом, який реалізується під час різних видів навчальних та виробничих практик, створення наукового гербарію та музею природи. Актуальність ОП зумовлена потребами регіону у вчителів природничих наук, фізики, хімії та біології. ОП є однією з перших зі спеціальності 014.15 Середня освіта (Природничі науки), оскільки колектив ЦДУ оперативного відреагував на вимогу часу щодо необхідності підготовки вчителів до викладання інтегрованих курсів природничої освітньої галузі в Новій українській школі. З огляду на це ЗВО, у яких започатковували аналогічні освітні програми, мали можливість врахувати досвід ЦДУ під час розроблення та реалізації своїх ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

ЕГ констатує, що під час розроблення ОП враховано досвід США та Чехії, проте вивчення міжнародного досвіду підготовки вчителів природничих предметів потребує поглиблення та розширення. Крім того, варто відзначити, що випускники не висловлювали жодних пропозицій щодо покращення ОП під час процедури її перегляду та оновлення. Рекомендації щодо вдосконалення: Проєктній / робочій групі рекомендовано вивчити і впровадити позитивний досвід ЗВО інших країн під час реалізації ОП-2024. ЕГ рекомендує врахувати думку випускників до перегляду та оновлення наступних ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

З огляду на сильні сторони ОП (мета ОП чітко відповідає стратегічним завданням розвитку університету, урахування в ОП регіонального та галузевого контексту), та наявність несуттєвих недоліків (потреба в детальнішому вивченні міжнародного досвіду впровадження подібних ОП, активнішому залученні випускників до оновлення ОП) ЕГ вважає, що ОП повністю відповідає підкритеріям 1.1, 1.4 і частково відповідає підкритеріям 1.2. і 1.3. Це дає підстави для оцінки ОП за Критерієм 1 за рівнем В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП відповідає статті 4 п. 5 Закону України «Про вищу освіту» для освітньо-професійних програм підготовки бакалавра і становить 240 кредитів ЄКТС: обов'язкові освітні компоненти - 180 кредитів (75%), а вибіркові - 60 кредити (25%). Отже, можна зробити висновок, що обсяг ОП заплановано згідно з чинним законодавством України щодо співвідношення обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів ОП.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП логічно структуровано, що знайшло відображення в структурно-логічній схемі ОП. Обов'язкові освітні компоненти в ОП-2023 поділено на два цикли: загальної підготовки та професійної підготовки. До дисциплін загальної підготовки належать: “Українська мова та культура мовлення”, “Історія та культура України”, “Філософія”, “Іноземна мова”, “Іноземна мова за професійним спрямуванням”, “Інформаційно-комунікаційні технології”, “Права людини та громадянське суспільство в Україні”, “Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі”, “Фізичне виховання”. Ці дисципліни становлять 35,5 кредити або 20,23% від загальної кількості обов'язкових освітніх компонентів (без атестації). Вони переважно сприяють розвитку загальних культурних здобувачів вищої освіти, їхньої загальної культури, формуванню особистості громадянина України. Обов'язкові навчальні дисципліни професійної підготовки спрямовані на формування фахівця - вчителя природничих наук, фізики, хімії, біології. На першому році навчання заплановано такі дисципліни: “Вища математика”, “Психологія”, “Ботаніка”, “Зоологія”, “Екологія”, “Фізична географія”, “Математичні методи фізики”, “Загальна хімія”. На другому році навчання здобувачів вищої освіти опановують такі дисципліни: “Педагогіка”, “Анатомія людини”, “Фізіологія людини і тварин”, “Механіка”, “Молекулярна фізика і термодинаміка”, “Неорганічна хімія”, “Органічна хімія”. На третьому році навчання - “Методика навчання біології та здоров'я людини”, “Методика навчання хімії”, “Методика навчання фізики”, “Електрика і магнетизм”, “Оптика. Квантова фізика”, “Класична механіка і спеціальна теорія відносності”, “Електродинаміка”, “Органічна хімія”. Четвертий рік навчання забезпечує опанування здобувачами таких дисциплін: “Методика навчання природничих наук”, “Квантова механіка”, “Термодинаміка і статична фізика”, “Аналітична хімія”, “Фізична і колоїдна хімія”, “Astronomy / Астрономія”. Ці дисципліни становлять 108,5 кредитів або 79,77% від усіх обов'язкових навчальних дисциплін. Крім того, навчальним планом передбачено дві курсові роботи: з природничих наук і методики навчання природничих наук (3 кредити), а також практики (28,5 кредитів.) У результаті проведених обчислень можна стверджувати про такі співвідношення відповідно до всього обсягу ОП (240 кредитів): 75% обов'язкових дисциплін (14,79 на дисципліни загальної підготовки, 45,2% на дисципліни професійної підготовки, 1,25% на курсові роботи, 11,88% на практики, 1,88% на оглядові лекції та атестацію) та 25% вибіркових. Визначені ОК логічно об'єднані в систему, що дасть можливість досягти визначених в ОП програмних результатів навчання. Проте, на думку ЕГ, варто було б додати освітні компоненти біологічного складника.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП відповідає галузі знань 01 Освіта / Педагогіка і предметній спеціальності 014.15 Середня освіта (Природничі науки). Психолого-педагогічні та методичні компоненти становлять 27 кредитів (15% від загального обсягу обов'язкових ОК): “Психологія” (4,5 кредитів), “Педагогіка” (9 кредитів), “Методика навчання біології та здоров'я людини” (3 кредити), “Методика навчання хімії” (3 кредити), “Методика навчання фізики” (3 кредити), “Методика навчання природничих наук” (3 кредити), курсова робота з методики навчання природничих наук (1,5 кредитів). Крім того, навчальна пропедевтична практика в школі має обсяг 4,5 кредитів, виробнича в школі - 18 кредитів (загалом 12,5% від загального обсягу обов'язкових ОК). Тобто на психолого-педагогічну та методичну

підготовку відведено 27,5% ЕГ вважає, що такий обсяг ОК цілком достатній для підготовки майбутнього вчителя ЗЗСО. Проте для присвоєння кваліфікації викладача передвищої фахової освіти інтегрованих навчальних курсів природничої галузі потрібно додати відповідні ОК або внести зміни в наявні ОК. Крім того, ЕГ вважає, що назву (і, відповідно, зміст) навчальної дисципліни “Методика навчання біології та здоров’я людини” варто було б змінити на “Методика навчання біології”, оскільки, по-перше, обсяг 3 кредити недостатній для двох методик, а по-друге, випускникам ОП не присвоюють професійну кваліфікацію вчителя основ здоров’я / інтегрованого курсу “Здоров’я, безпека, добробут”. Теоретичну підготовку з фізики забезпечує вивчення таких дисциплін: “Механіка”, “Молекулярна фізика і термодинаміка”, “Електрика і магнетизм”, “Оптика. Квантова фізика”, “Класична механіка і спеціальна теорія відносності”, “Електродинаміка”, “Квантова механіка”, “Термодинаміка і статична фізика” (загалом 8 дисциплін, 24 кредити), а також “Математичні методи фізики” (3,5 кредитів), навчальна практика з шкільного фізичного експерименту (1,5 кредита). Теоретичну підготовку з хімії забезпечують такі навчальні дисципліни: “Загальна хімія” (9 кредитів), “Неорганічна хімія” (3 кредити), “Органічна хімія” (6 кредитів), “Аналітична хімія” (3 кредити), “Фізична і колоїдна хімія” (3 кредити). Загалом це становить 5 дисциплін, 24 кредити. Також потрібно додати навчальну практику з шкільного хімічного експерименту (1,5 кредита). Теоретичні знання з біології студенти здобувають під час вивчення таких навчальних дисциплін: “Ботаніка” (6,5 кредитів), “Зоологія” (6,5 кредитів), “Анатомія людини” (3 кредити), “Фізіологія людини і тварин” (3 кредити). Загалом це 4 дисципліни обсягом 19 кредитів, що менше, ніж фізичний і хімічний складник. Навчальна польова практика (комплексна біологічна) становить 1,5 кредити. Також здобувачі вищої освіти опановують такі ОК: “Екологія”, “Фізична географія”, “Astronomy / Астрономія”, що важливо для майбутніх учителів природничих наук. Крім того, ЕГ відзначає як позитивну практику те, що дисципліна “Астрономія” викладається англійською мовою, що сприяє розвитку іншомовної компетентності здобувачів вищої освіти.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

В ОП передбачено 60 кредитів (25%) на вибіркові освітні компоненти. У “Положенні про організацію освітнього процесу в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка на 2023–2024 навчальний рік” (https://cusu.edu.ua/images/normativni_doc/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%9E%D0%9F_%D0%A6%D0%94%D0%A3_2023-2024_12.2023_%D0%9E%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B5.pdf) визначено право студента на вибір навчальних дисциплін в обсязі 25% (п.4.14). Здобувачам ОП пропонують два каталоги дисциплін за вибором: каталог 1 - ОК, сертифікатні програми та навчальні проекти загальної підготовки, каталог 2 - професійно-орієнтовані ОК. Співвідношення між ОК каталогу 1 та ОК каталогу 2 для бакалаврату - 20%/80% (4.14.1). Анотації вибіркових дисциплін оприлюднюються на сайті університету. Наповнюваність груп передбачено не менше 15 студентів (для ОК з іноземної мови, використанням комп’ютерних класів, спеціальних лабораторій - не менше 12 студентів) (п.4.14.2). Здобувачі обирають дисципліни через електронну реєстрацію. За результатами вибору формують списки груп і потоки (див. відповідь на запит 6.1 - Наказ про розподіл студентів I, II та III курсів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної форми навчання факультету математики, природничих наук та технологій у групи/потоки для вивчення навчальних дисциплін вільного вибору студента на 2023-2024 навчальний рік від 01 серпня 2023 року м. Кропивницький № 140-2/ун). Процедура вільного вибору навчальних дисциплін детальніше описана в “Положенні про порядок реалізації здобувачами освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка” (https://cusu.edu.ua/images/normativni_doc/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%92%D0%B8%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D1%96_%D0%A6%D0%94%D0%A3_12.2023.pdf). Надані університетом на запит індивідуальні плани здобувачів вищої освіти підтвердили наявність вибору дисциплін студентами на ОП.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка майбутніх вчителів природничих наук, фізики, хімії, біології передбачає практику, а також виконання практичних та лабораторних робіт з окремих дисциплін. ЕГ відзначає різноманітність видів практик на ОП. Проте в ОП-2023 передбачено присвоєння кваліфікації викладача фахової передвищої освіти, тому в змісті практики варто було б передбачити завдання в закладах фахової передвищої освіти. Зокрема, передбачено такі види практик: навчальна польова практика (комплексна біологічна) - 1,5 кредити, навчальна пропедевтична (з психології, педагогіки та фаху) - 4,5 кредитів, навчальна фахова (комплексна хімічна, шкільного хімічного експерименту, шкільного фізичного експерименту) - 4,5 кредитів, виробнича практика у школі - 18 кредитів. Загалом практика становить 28,5 кредитів. Навчальну польову практику проводять у місцевих біогеоценозах м. Кропивницького та області. Базами педагогічних практик є ліцеї м. Кропивницького, з якими підписано угоди про співпрацю. Комплексна хімічна практика студентів відбувається у хімічних лабораторіях університету, відділі ДМРВ Кіровоградського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України. Практики з шкільного хімічного експерименту та шкільного фізичного експерименту проводять у кабінеті методики навчання фізики та кабінеті методики навчання природничих наук ЦДУ. ЕГ проаналізувала звіти здобувачів про практику і констатує, що на ОП забезпечено достатню практичну підготовку майбутніх вчителів природничих наук, фізики, хімії, біології. Проте практичну підготовку здобувачів вищої освіти підсилило б збільшення обсягу навчальної польової практики.

Результати опитування здобувачів вищої освіти дали підстави стверджувати, що 100% вважають достатній обсяг практичної підготовки, закладеній в ОП і також 100% зазначити, що під час практик їм забезпечено можливість здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності (https://cusu.edu.ua/images/files-2024/MYaOsv/%Do%9F%Do%9D2o_%Do%91_%Do%97%Do%Bo%Do%B4%Do%BE%Do%B2%Do%BE%Do%BB%Do%B5%Do%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C_%Do%9E%Do%9F.pdf).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Реалізація ОП спрямована не лише на розвиток фахових компетентностей, а й на формування наскрізних соціальних навичок, які допоможуть студентам побудувати в майбутньому власну кар'єру та стосунки з навколишніми людьми, реалізуватися в професійній діяльності. Soft skills здобувачів розвиваються під час опанування "Психології" та "Педагогіки", "Методики навчання біології та здоров'я людини", "Методики навчання хімії", "Методики навчання фізики", "Методики навчання природничих наук", а також під час практик у школі та ін. (критичне мислення, креативність, лідерські якості, уміння саморозвиватися та самовдосконалюватися). Розвитку комунікативних навичок здобувачів сприяють такі освітні компоненти, як "Українська мова та культура мовлення", "Іноземна мова", "Іноземна мова за професійним спрямуванням". Уміння діяти етично розвивається, усвідомлювати цінності громадянського суспільства формуються під час вивчення "Філософії" та "Історії України та української культури". Під час зустрічей зі здобувачами та органами студентського самоврядування встановлено, що в університеті проводяться різноманітні заходи, які сприяють розвитку soft skills (круглі столи, конференції, вебінари, онлайн курси, екскурсії, години спілкування, захист курсових робіт). Результати опитуваннями здобувачів вищої освіти, які навчаються на ОП, дали підстави стверджувати, що в процесі підготовки за ОП у 100% респондентів розвинулись комунікативні та управлінські навички, у 75% - навички навчання, у 50% - стратегічні навички, у 25% - мовні, когнітивні, навички творчої діяльності (https://cusu.edu.ua/images/files-2024/MYaOsv/%Do%9F%Do%9D2o_%Do%91_%Do%97%Do%Bo%Do%B4%Do%BE%Do%B2%Do%BE%Do%BB%Do%B5%Do%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C_%Do%9E%Do%9F.pdf). Проте жоден із здобувачів не вказав навички self-менеджменту, тому це потрібно врахувати під час реалізації ОП.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Компетентності та програмні результати в ОП сформульовано з урахуванням професійного стандарту за професіями "Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти", "Вчитель закладу загальної середньої освіти", "Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)". В ОП-2023 до компетентностей вчителя належать такі: методична компетентність - ФК 3-7, уміння навчати учнів предметів (інтегрованих курсів) - ФК01, ФК11; управління освітнім процесом - ФК5, ФК6, психологічна компетентність - ФК10, рефлексивна компетентність - ФК8, партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу - ЗК4; участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища - ФК9, ФК12. До вказаних в ОП компетентностей ЕГ рекомендує додати інклюзивну компетентність. Відповідно до чинного на той час Наказу МОН України від 11.11.2022 № 1006 «Деякі питання розміщення державного (регіонального) замовлення, поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей), спеціалізацій та присвоєння професійних кваліфікацій педагогічних працівників закладами фахової передвищої, вищої освіти» до професійної кваліфікації ОП було додано «викладач фахової передвищої освіти інтегрованих навчальних курсів природничої галузі». Втрата чинності цього наказу зумовлює необхідність перегляду професійної кваліфікації в ОП-2024.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

У Положенні про організацію освітнього процесу в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка на 2023–2024 навчальний рік (https://cusu.edu.ua/images/normativni_doc/%Do%9F%Do%BE%Do%BB%Do%BE%Do%B6%Do%B5%Do%BD%Do%BD%D1%8F_%Do%9E%Do%9F_%Do%A6%Do%94%Do%A3_2023-2024_12.2023_%Do%9E%Do%BD%Do%BE%Do%B2%Do%BB%Do%B5%Do%BD%Do%B5.pdf) окреслено загальні вимоги до освітнього процесу, зокрема за аналізованою ОП. Згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) обсяг одного кредиту ЄКТС -30 годин. Навантаження на навчальний рік - 60 кредитів ЄКТС (п. 4.3.). Термін навчання здобувачів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти становить 3 роки 10 місяців (240 кредитів ЄКТС), а на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти на основі на основі НРК5 - 2 роки 10 місяців (180 кредитів ЄКТС) (п. 4.10.2). У п. 4.15 відображено графік освітнього процесу університету, відповідно до якого: тривалість навчального року становить 52 тижні: теоретичне навчання, практична підготовка та семестровий контроль - 40 тижнів, канікули – не менше 8 тижнів. Кількість аудиторних занять становить від 1/3 до 1/2 від загального обсягу. Решта годин відведено на самостійну роботу. Аналіз навчального плану за ОП дав підстави стверджувати про дотримання відповідного співвідношення між аудиторною та самостійною роботою здобувачів: з 3255 годин на аудиторну роботу відведено 1456 годин (44,7%), з них на лекції - 656 годин (20,2%), на практичні - 372

години (11,4%), на лабораторні - 430 годин (13,1%). На самостійну роботу здобувачів припадає 1799 годин, або 55,3%. ЕГ відзначає, що навантаження здобувачів є відповідним для досягнення програмних результатів ОП.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальної форми освіти за ОП не передбачено. Проте на фінальній зустрічі ректор університету повідомив про розроблення Положення про дуальну освіту в університеті. Опитані під час зустрічей здобувачі вищої освіти, випускники ОП та роботодавці позитивно ставляться до впровадження дуальної освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Під час аналізу ОП та освітньої діяльності за цією ОП експертна група визначила такі сильні сторони: Освітні компоненти циклу професійної підготовки представлені дисциплінами психолого-педагогічного, методичного, фізичного, хімічного та біологічного спрямування, які становлять логічну систему і забезпечують повноцінну фахову підготовку майбутніх учителів природничих наук, фізики, хімії, біології. ОК відображають сучасний стан природничої освіти та природничих наук. Позитивною практикою є те, що дисципліна “Астрономія” викладається англійською мовою, а також передбачено вивчення ОК “Іноземна мова” та «Іноземна мова за професійним спрямуванням», які орієнтовані на вдосконалення іншомовної компетентності здобувачів, покращення підготовки здобувачів до ЄВІ з іноземної мови під час вступу до магістратури.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

В ОП найбільша різноманітність ОК фізичного спрямування. Проте, на думку, ЕГ, варто було б переглянути кількість і загальний обсяг ОК біологічного спрямування, адже в ОП є 8 фізичних дисциплін (24 кредити), 5 хімічних дисциплін (24 кредити) і лише 4 біологічних дисципліни обсягом 19 кредитів. Крім того, назву ОК “Методика навчання біології та здоров’я людини”, яка становить всього 3 кредити, варто було б звзвити до “Методики навчання біології”, оскільки в професійній кваліфікації за ОП не передбачено вчителя основ здоров’я (інтегрованого курсу “Здоров’я, безпека, добробут”). Проте вищезазначене суттєво не впливає на якість підготовки майбутніх фахівців за ОП. Рекомендації: ЕГ рекомендує в ОП-2024 збільшити кількість ОК, які забезпечують біологічний складник підготовки майбутніх вчителів природничих наук, фізики, хімії, біології. Змінити назву дисципліни “Методика навчання біології та здоров’я людини” на “Методика навчання біології” з огляду на невеликий обсяг дисципліни та відсутність у професійній кваліфікації ОП вчителя основ здоров’я / інтегрованого курсу “Здоров’я, безпека, добробут”.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ЕГ встановила сильні сторони ОП за критерієм 2 - освітні компоненти ОП забезпечують якісну теоретичну (психолого-педагогічну, методичну, фізичну, хімічну, біологічну) та практичну підготовку майбутніх учителів природничих наук, фізики, хімії, біології, освітні компоненти логічно пов'язані і утворюють структуровану систему, та несуттєві недоліки - потреба в збільшенні кількості дисциплін біологічного спрямування. Отже, ЕГ констатує повну відповідність за підкритеріями 2.1, 2.4, 2.5, 2.6, 2.8 і часткову відповідність за підкритеріями 2.2, 2.3, 2.7, що дає підстави оцінити критерій 2 на рівень В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

На офіційному сайті ЦДУ оприлюднено “Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка 2023 року” (<https://www.cusu.edu.ua/ua/informatsiina-storinka-pryimalnoi-komisii/292-storinka-abiturientu/5741-pravylya-pryiomu-2021>) у форматі Word та для більшої доступності - у вигляді презентації (<https://www.cusu.edu.ua/images/abiturientu-2023/rules-applications/presentation-vstup-2023.pdf>). Також на сайті представлено таку інформацію для абітурієнтів: перелік акредитованих та неакредитованих освітніх програм, ліцензії та сертифікати про акредитацію, перелік документів для вступу, інформацію про вартість навчання, програми вступних випробувань, календар вступника, перелік конкурсних предметів та розклад вступних випробувань, інформацію про вступ за ваучерами, про гуртожитки, освітні центри «Донбас-Україна» та «Крим-Україна» та ін. (<https://www.cusu.edu.ua/ua/vstupna-kampaniia>). Крім того, на сайті зазначено, що спеціальні умови вступу на бюджет в 2023 році мали особи з інвалідністю внаслідок війни, чорнобильці та особи з інвалідністю, які неспроможні відвідувати заклад освіти. У 2023 році застосовувалась квота-1 та квота-2 на бюджетні місця для пільгових категорій. Квота 1 для осіб, визнаних постраждалими учасниками Революції Гідності, учасниками бойових дій; осіб, яким за рішенням регламентної комісії при РДОЯО відмовлено в реєстрації для участі в НМТ 2023 року; осіб, яким на запит щодо можливості створення спеціальних умов для проходження НМТ регламентною комісією при РДОЯО надано відмову в їх створенні; осіб з інвалідністю або дітей з інвалідністю, які у 2023 році не брали участі в основних та додаткових сесіях НМТ через наявність захворювання або патологічного стану, зазначеного в Переліку (наказ 1027/900); діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування. Квота-2 для осіб, місце проживання яких станом на 24 лютого 2022 року задекларовано (zareestrovano) на тимчасово окупованій території, території населених пунктів на лінії зіткнення та адміністративній межі або які переселилися з неї після 01 січня 2023 року (<https://www.cusu.edu.ua/ua/vstupna-kampaniia/518-storinka-abiturientu/spetsialni-umovy-vstupu/6731-spetsialni-umovy-vstupu-bakalavr>). У результаті аналізу Правил прийому на навчання на ОП експертна група встановила, що вони є чіткими і зрозумілими, в них немає дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Експертна група встановила, що “Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка 2023 року” (<https://www.cusu.edu.ua/ua/informatsiina-storinka-pryimalnoi-komisii/292-storinka-abiturientu/5741-pravylya-pryiomu-2021>) враховують специфіку ОП. Конкурсний бал розраховується з урахуванням вагових коефіцієнтів (К1, К2, К3) оцінок з предметів, що визначені в додатку 1.2.1 цих Правил прийому. Для спеціальності 014.15 Середня освіта (Природничі науки) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти визначено такі вагові коефіцієнти: К1 - українська мова - 0,4; К2 - математика - 0,3; К3 - історія України або іноземна мова - 0,3, біологія, фізика, хімія - 0,4 (https://www.cusu.edu.ua/images/abiturientu-2023/rules-applications/dod1.2.1_24-07.pdf). Отже, конкурсним предметам з природничих наук (біології, фізиці, хімії) під час вступу на аналізовану ОП надається перевага. Крім того, у додатку 6 до Правил прийому визначено перелік спеціальностей, яким надається особлива підтримка, з-поміж яких - спеціальність 014.15 Середня освіта (Природничі науки). У додатку 11 вказано, що сертифікат про акредитацію освітньої програми дійсний до 25.04.2024 року.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У Положенні про організацію освітнього процесу в ЦДУ окреслено порядок перезарахування заліків та екзаменів (п. 10.7) та Порядок здійснення академічної мобільності (п. 10.8) (). У “Правилах прийому на навчання для здобуття вищої освіти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка 2023 року” (<https://www.cusu.edu.ua/ua/informatsiina-storinka-pryimalnoi-komisii/292-storinka-abiturientu/5741-pravylya-pryiomu-2021>) для вступників на основі НРК 5 (дод. 1.5: https://www.cusu.edu.ua/images/abiturientu-2023/rules-applications/dod1.5_24-07.pdf), та осіб, які здобувають ступінь бакалавра за іншою спеціальністю (дод.1.6 (https://www.cusu.edu.ua/images/abiturientu-2023/rules-applications/dod1.6_24-07.pdf)) зазначено, що університет “може перезарахувати вступникам для здобуття ступеня бакалавра на основі НРК5 кредити ЄКТС, максимальний обсяг яких визначено стандартом вищої освіти бакалавра (за відсутності стандарту - не більше 120 кредитів ЄКТС)”. Цих здобувачів приймають на навчання зі скороченим терміном навчання. В університеті розроблено “Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка” (https://www.cusu.edu.ua/images/files-2023/%D0%92%D0%97%D0%AF%D0%9E/CUSU_Academic_Mobility_02_23.pdf). У ньому вказано мету й завдання академічної мобільності, види (внутрішня і міжнародна; освітня і наукова; очна, дистанційна, змішана) та форми (навчання за ОП, мовне стажування, навчально-наукове та наукове стажування, викладання; наукове дослідження; підвищення кваліфікації; участь у семінарах, конференціях, виступи та публікації) академічної мобільності, обсяг і тривалість, умови проходження, організаційне забезпечення академічної мобільності. У розділі 3 “Визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у закладі-партнері” вказано, що “університет визнає еквівалентними та перезараховує результати навчання у закладі-партнері” (п. 3.1). Порядок перезарахування визначається підписаним договором про навчання за програмою академічної мобільності (п. 3.4). Крім того, в університеті діє “Тимчасовий порядок надання освітніх послуг на засадах внутрішньої академічної мобільності в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка здобувачам вищої освіти з

території, на яких ведуться активні бойові дії” (https://cusu.edu.ua/images/files-2023/%Do%92%Do%97%Do%AF%Do%9E/Poriadok_26.12.2022.pdf). На ОП є приклади перезарахування результатів навчання Грицайлової (Рудчик) О.С., отриманих у Жовтоводському училищі Криворізького державного педагогічного університету (диплом молодшого спеціаліста НРН№32630431 від 05.07.2007 р.). З огляду на вищезазначене експертна група констатує, що в університеті визначено чіткі правила перезарахування результатів навчання, які оприлюднені на офіційному сайті і доступні для учасників освітнього процесу.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ встановила, що в університеті розроблено та оприлюднено на офіційному сайті “Порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в ЦДУ імені Володимира” (<http://surl.li/kmrjpr>) У п. 1.5. зазначено, що в неформальній (тренінги, майстер-клас, вебінари, семінари, онлайн курси, літні школи) та в інформальній освіті можна сформувати компетентності та досягти результатів навчання, які можуть бути визнані у формальній освіті. Для цього потрібно мати підтвердження: дипломи, сертифікати, свідоцтва та ін. Слід наголосити на тому, що не зараховуються документи про підтвердження неформального навчання, видані на тимчасово окупованій території України або території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом (п. 1.7). У робочих програмах навчальної дисципліни викладачі можуть визначати успішне проходження неформальної освіти як окреме завдання (п. 1.9). За визначеною у наведеному Порядку процедурою здобувач вищої освіти пише заяву на ім'я декана до початку вивчення навчальної дисципліни, додає супровідні документи про попереднє навчання, а декан факультету перевіряє надану інформацію і подає службову записку гаранту відповідної освітньої програми з проханням встановити відповідність здобутих результатів тим, які передбачені ОП університету. Гарант може залучити до перевірки групу забезпечення ОП. За результатами розгляду і співставлення приймається рішення щодо відповідності або невідповідності результатів неформальної/ інформальної освіти ПРН ОП. Якщо немає підстав зарахувати результати навчання, передбаченим обов'язковою складовою ОП, є можливість визнання цих результатів навчання вибіркової ОК. Проте необхідно акцентувати на тому, що обов'язковою умовою визнання результатів неформальної/ інформальної освіти у вибіркової ОК є відповідність результатів навчання рівню освіти. Оцінювання результатів неформальної освіти відбувається під час спеціального контрольного заходу. Університет зараховує певний освітній компонент освітньої програми, якщо за підсумками визнання результатів неформальної/ інформальної навчання визнано усі результати навчання (розділ 3). Результати оцінювання результатів неформальної/ інформальної освіти заносять до відомості обліку успішності. Варто наголосити на тому, що можна зарахувати не більше 25% ОК з ОП (п. 3.8). На аналізованій ОП прикладів зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, не було. Проте здобувачі пройшли багато заходів з неформальної освіти (<https://drive.google.com/drive/folders/1ImIxGMcIisO80etBDlEODoJZPYONEIPn>), результати яких було зараховано як окреме завдання під час вивчення дисциплін. Отже, в університеті визначені чіткий порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, проте на ОП неформальне навчання зараховують лише як окреме завдання в межах навчальної дисципліни. Прикладів зарахування результатів неформального навчання замість вивчення навчальної дисципліни ще не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

ЕГ відзначає, що на сайті університету подано детальну інформацію про умови вступу і зручній та доступній для абітурієнтів формі. Специфіка вступу на ОП полягає в тому, що ваговий коефіцієнт К3 для таких конкурсних предметів, як біологія, фізика, хімія визначено 0,4, а для інших - 0,3. Крім того, ОП розроблена зі спеціальності 014.15 Середня освіта (Природничі науки), яка входить до переліку спеціальностей, яким надається особлива підтримка. Здобувачі вищої освіти беруть участь у неформальній освіті, результати якої впливають на їхню успішність з навчальної дисципліни. Вся інформація про академічну мобільність, перезарахування результатів навчання та неформальну освіту оприлюднена на офіційному веб-сайті ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

На ОП немає прикладів перезарахування результатів неформальної освіти, хоча здобувачі вищої освіти залучені до неї. Рекомендації: Забезпечити зарахування результатів неформальної освіти здобувачів вищої освіти згідно з “Порядком визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Центральноросійському державному університеті імені Володимира Винниченка” під час реалізації ОП-2024.

Рівень відповідності Критерію 3.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ЕГ констатує, що ОП та освітня діяльність за нею відповідають Критерію 3 (правила вступу чіткі, зрозумілі, враховують особливості ОП у вагових коефіцієнтах, чітка процедура визнання результатів неформальної освіти та результатів навчання в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, вся необхідна інформація оприлюднена на офіційному веб-сайті ЗВО), проте мають окремі несуттєві недоліки (недостатнє використання можливостей неформальної освіти). Тому можна стверджувати про повну відповідність підкритеріїв 3.1, 3.2, 3.3 і часткову відповідність підкритерію 3.4. З огляду на це ОП за Критерієм 3 оцінено на В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання в університеті регулюються «Положенням про організацію освітнього процесу» (протокол №4 від 11.12.2023) <http://surl.li/qaurv>. Аналіз таблиці з самоаналізу, силабусів, робочих програм, зустрічі з менеджментом, здобувачами вищої освіти та НПП дозволили констатувати, що в освітньому процесі використовуються форми та методи навчання, які сприяють досягненню цілей та ПРН шляхом: переважання лабораторних та практичних занять у навчальному плані (61,5%); широкого використання активних методів навчання; значним обсягом практичної підготовки (28,5 кредитів (11,9 %)). Експертна група переконала, що методи навчання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу: проблемний виклад навчального матеріалу, метод створення ситуації новизни навчального матеріалу, практико-орієнтоване навчання через лабораторні практикуми, метод навчальної дискусії, дослідницький метод та методичні прийоми, елементи тренінгу комунікативних умінь, метод кейсів, мозковий штурм, майдмеппінг (ПРН35 - ОК ПП-1,2, 4-7, 10, 16-19, ПРП 1-8); програмоване навчання, інформаційні технології; е-навчання на платформах Moodle, Google Workspace for Education, Labster, Google Classroom (ПРН34 - ОК ПП-1, 2, 4-7, 10, 16-19, ПРП 1-8). Зворотній зв'язок щодо ефективності методів здійснюється на засадах моніторингів відповідно до «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти» (протокол № 4 від 26 вересня 2022 р., зі змінами від 28.11.2022, протокол №6) <http://surl.li/klzoa> відділом забезпечення якості та цифрового супроводу освіти <https://cusu.edu.ua/ua/pro-viddil>. Використання методів навчання залежить від змісту, особливостей кожної ОК та думки студентів - проводяться анкетування, результати яких враховуються при оновленні силабусів та робочих програм, що було підтверджено на зустрічі з із здобувачами ОПП Високих Анною (4 курс), Шуляренко Дар'єю та Бондаренко Анастасією (3 курс). Відділ проводить узагальнення опитувань, виділяє як позитивні практики, так і недоліки і проблеми, над якими слід працювати, обговорюючи їх на засіданнях кафедри, вчених радах факультету, університету, куди входять представники студентського самоврядування (запит, п. 3). Співбесіда підтвердила, що студенти обирають дисципліни вільного вибору (Положення про порядок реалізації здобувачами освіти на вільний вибір навчальних дисциплін у ЦДУ ім. В. Винниченка" <http://surl.li/rjdlz>), баз практик, тем наукових досліджень та курсових робіт (Додаткові документи п. 6.1 <http://surl.li/rjffn> та п. 4 <http://surl.li/rjffs>) з урахуванням власних наукових інтересів та потреб майбутньої професійної діяльності.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Експертна група переконала, що здобувачі мають вільний доступ до освітньо-професійної програми, навчального плану, робочих програм, силабусів як обов'язкових так і вибіркового ОК на сайті (<http://surl.li/rjfit>, <http://surl.li/rjffc>) У робочих програмах розкрито мету, завдання, очікувані результати навчання, зміст ОК, методи навчання, форми підсумкового та поточного контролю, критерії оцінювання, рекомендовану літературу. Під час проведення зустрічей-інтерв'ювань зі здобувачами вищої освіти експертна група переконала, що уся необхідна інформація щодо вивчення ОК сконцентрована на платформі Moodle <https://moodle.cusu.edu.ua/>, а також здобувачі активно користуються такими сервісами як: Google Classroom, Google Workspace for Education, Labster тощо. Уся необхідна навчально-методична література знаходиться у відповідних профільних лабораторіях, що підтверджено під час огляду в онлайн-режимі матеріально-технічної бази, що використовується під час реалізації ОП. На зустрічі 9 ЕГ із авторами відомостей про самооцінювання було продемонстровано змістове наповнення ОК на платформі Moodle, зокрема проф. В. Плющ до ОК «Органічна хімія». Матеріал подано за темами, до кожної теми є лекції, презентації до неї, лабораторні заняття і тестовий контроль, як поточний так і підсумковий. Проф. Н. Подопрігора на зустрічі 2 з НПП продемонструвала за допомогою Google Classroom наявність усієї необхідної інформації щодо ОК «Виробнича практика у школі». Зі слів здобувачів вищої освіти та НПП стало відомо, що інформація щодо мети, змісту, критеріїв оцінювання програмних результатів навчання доводиться на першому занятті з кожної освітньої компоненти. На сайті факультету математики, природничих наук та технологій <https://phm.cuspu.edu.ua/facultet.html> розміщується інформація про розклади, новини факультету, лабораторії, наукові конференції

<https://phm.cuspu.edu.ua/nauka/konferentsii.html> тощо. Під час проведення експертизи ЕГ встановила, що система інформування задовольняє здобувачів вищої освіти, про що свідчать результати опитування (<http://surl.li/qrgzi>): 100% опитаних задовольняє рівень викладання на ОП, 75% задоволені організацією освітнього процесу; 25% повністю задоволені та 72 % задоволені матеріально-технічною базою. За результатами анкетування більшість викладачів реагують на побажання та пропозиції здобувачів та вносять корективи до підбору методів і форм навчання, проявляють повагу до запитів здобувачів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Під час інтерв'ювань з гарантом, НПП, студентами, головою ради молодих вчених, адмін. персоналом, випускниками було доведено поєднання навчання та досліджень у межах ОП, що реалізується через використання експериментальних та дослідницьких методів під час проведення лаб. занять, зумовлених специфікою об'єктів вивчення природн. наук, практик. підготовки <http://surl.li/qrqgt>; виконанням курсових робіт (запит п.9), проходження навч. та виробн. практик <http://surl.li/rkbom>, за результатами яких захищаються звіти (запит п. 2.2, 2.3, 2.4), що проявляється у нерозривності навч. та наук.-досл. діяльності, поєднанню навчання з інд. підходом до здобувачів, єдності у різноманітті методів, свободі творчості у процесі досліджень. Наук. роботи ЗО мають підтримку стейкхолдерів - академ. спільноти. Так, схвальний відгук учителів-практиків мав проєкт У. Канчук «Створення моделі сонячної батареї», результати якого впроваджуються в ЗЗСО КЗ «Нікопольська СЗОШ». Формами залучення здобувачів до наук. д-сті є наук. конф., що проводиться у межах співпраці з лаб. дидактики фізики, технологій і проф. освіти ІІ НАПН України, результатами якої стали спільні проведення конф. та семінарів: «Актуальні проблеми природн. освіти: стратегії, технології та інновації» <http://surl.li/rjvgi>; «Підготовка майб. учителів фізики, хімії, біології та прир. наук у контексті вимог НУШ» <http://surl.li/qrjim> тощо; участь у Міжн. та Всеукр. конф. «Мат. і природничі та комп'ютерні науки, технології, навчання: науково-практичні рішення та підходи молодих науковців» <http://surl.li/fjong>, «Теорет. та практик. аспекти формування сучасних пед. технологій»; «Стратегії інноваційного р-ку прир. дисциплін: досвід, проблеми та перспективи» тощо. Резулт. досліджень відображені у наук. виданнях ф-ту та ун-ту: «Наукові записки молодих учених» <http://surl.li/ktwpc>, «Студентський науковий вісник» <http://surl.li/kmvgc>. Під час зустрічей з НПП та здобувачами (запит п.8.) встановлено, що у ЗВО приділяється особлива увага наук. роботі: діють наук.гуртки та пробл. групи <http://surl.li/qrqgt>. Так, Шуляренко Д. та Ісаченко К. підтвердили, що працюють у наук. гуртку «Сучасні технології навч. хімії» наук. кер. Т. Форостовська, робота якого регламентована «Пол. про студ. наук. товариство» та «Пол. про студентські наук. гуртки та пробл.групи» <http://surl.li/rjvuu>. ЕГ з'ясовано, що на випусковій каф. реалізуються НДР: Теорет.-практик. основи використання імерсивних технологій у навч. природн. дисциплін (наук. кер. - І. Сальник), Теоретичні і методичні основи навчання фізики, хімії, біології та природничих наук у закладах освіти, Підготовка майбутніх учителів природничих дисциплін у педагогічних університетах, (наук. кер. - Н. Подопрігора), Хімічні дослідження і аналіз біотичних та абіотичних об'єктів і р-н з метою оцінки навкол. с-ща і теорет. обґрунтування інтенсифікації реакцій та обмінних процесів їхнього практик. застосування, Наукометрія та змістовна характеристика регіональної науки (учасник - Г.Дефорж), <http://surl.li/rjwcv>.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

За результатами зустрічей з фокус-групами менеджменту ЗВО, академічним персоналом та роботодавцями (запит п. 3), аналізу сайту університету ЕГ встановлено <http://surl.li/ggcic>, що в ЦДУ діє міждисциплінарний науковий центр відповідно до «Положення про міждисциплінарний науковий центр прикладних досліджень» <http://surl.li/rkctm>, оновлення змісту ОК відбувається щороку відповідно до пропозицій роботодавців, потреб та тенденцій ринку праці, здобувачів ВО, аналізу вітчизняного й закордонного досвіду, стажування (<http://surl.li/rkbrl>, дод. запит п. 7), участі у міжнародних проєктах <http://surl.li/ggcvt>, Зокрема, В. Плющ доповнила ОК «Методика навчання хімії» за результатами підвищення кваліфікації (Google Digital Tools for Education, 2022; «The foundations of online teaching» Macquarie University (Macquarie School of Education), (Sydney, Australia, 2021) темою: «Організація освітнього процесу в умовах дистанційного (змішаного) навчання»; що оновило процесуальну сторону організації дистанційного та змішаного навчання; Н. Подопрігора для удосконалення ОК «Теоретична фізика» опанувала <http://surl.li/qqvzh> та доповнила завданнями з використанням симуляторів платформи Labster (2023-2024); Г. Аркушина до РП та силабуса з ОК «Ботаніка» додала розділ «Основи екології рослин», розроблено індивідуальні, практичні та самостійні завдання («Вдосконалення викладання біологічних дисциплін для студентів I та II освітніх рівнів із застосуванням сучасних освітніх та наукових технологій»: Юлія Бохан доповнила зміст РП ОК хімічного напрямку «Аналітична хімія», «Фізико-хімічні методи дослідження» «Методи дослідження в сучасній аналітичній хімії: теорія та практика (Gdańsk, Польща, 2022); "Роль соціального та емоційного інтелекту як найважливіших soft-skills XXI століття у освітньому процесі" в завданнях комплексної навчально-хімічної практики визначено розвиток soft-skills навичок з елементами проблемно-орієнтованого підходу навчально-дослідницької підготовки та медіаграмотності. Зміст ОК оновлюється завдяки поєднанню педагогічної, наукової та практичної роботи. У 2020 р. гарант ОП В. Плющ захистила докторську дис. «Теоретичні і методичні основи професійного самовдосконалення майбутніх учителів природничих дисциплін» та Т. Форостовська канд. дис. «Педагогічні умови готовності майбутнього вчителя хімії до реалізації проф. самовизначення»; Г. Найдьонова, викладач «Методики навчання біології та здоров'я людини» та «Зоології», є професіоналом-практиком КЗ «Ліцей «Науковий» (табл.2 самоаналізу). За результатами зустрічі встановлено, що вони постійно включають результати наукових пошуків до змісту ОК, які викладають. НПП мають значні наукові здобутки <http://surl.li/qrqgt>. На ОП практикуються зустрічі з провідними науковцями

України, практичними фахівцями галузі, що також є основою для оновлення змісту ОК (<https://ldf-kr.at.ua/>, <http://surl.li/rkcn1>). Списки літератури в силабусах/робочих програмах доцільно оновити, містять застарілі неактуальні джерела («Зоологія»).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Процеси інтеграції ЗВО у світовий освітній простір забезпечує Сектор міжнародної діяльності <http://surl.li/qcmgr> метою якого є забезпечення ефективної міжнародної діяльності університету, взаємовигідної та цілеспрямованої взаємодії із суб'єктами освітньої та наукової діяльності різних країн, у створенні та розвитку довгострокових відносин із закордонними партнерами на підставі взаємної зацікавленості, обміні інтелектуальними ресурсами, у розвитку академічної мобільності, а також зміцненні міжкультурних і ділових зв'язків у відповідності до Стратегії інтерналізації ЦДУ <http://surl.li/knfyh>. Діє довгострокова програма ЦДУ щодо участі працівників у виконанні проєктів міжнародної співпраці <http://surl.li/rkerh>, угоди про співпрацю у відповідності до укладених міжнародних договорів про співпрацю <http://surl.li/lfk0z>. Під час зустрічей фокус-групи з гарантом, менеджментом ЗВО, академічним персоналом з'ясовано, що НПП, які задіяні на ОПП беруть активну участь у міжнар. проєктах, конференціях, семінарах (<http://surl.li/rkfed>, <http://surl.li/rkfbq>), проходять стажування за кордоном; мають статті у журналах, що індексовано у Scopus і WoS <http://surl.li/qqlgn>, проходять курсів на різноманітних платформах, шляхом неформальної освіти <http://surl.li/qrjxz>. Так, Олена Трифонова, Наталія Подопрігора, Валентина Плющ брали участь у міжнар. проєкті «Transformation on Faculties of Education and Pedagogical Universities for XXI» (м. Брно, Чехія); Наталія Подопрігора у тренінгу в рамках міжнар. проєкту Еразмус+ «Центри сертифікації викладачів: інноваційні підходи до досконалості викладання UTERLY» (Німеччина) <http://surl.li/ggcvr>. Підвищення кваліфікації НПП, шляхом закордонних стажування проходили: Валентина Плющ, Олена Трифонова на тему «Innovations in Education. Innovative Technologies for Teaching Professional Disciplines» (Wyższa Szkoła Techniczna w Katowicach, 2020; наказ №12–ун 20.01.2021 р.); Форостовська Т. тема «The innovative methods and technologies of teaching natural science the newest in the European educational practice» (Scientific Center of Innovative Researches, Tallin, Estonia. 2021, сертифікат SCIR-2021-0427 від 17. 09. 2021р., наказ № №4-ун від 10 січня 2022 року). Здобувачі вищої освіти ОП «Середня освіта (Природничі науки)»: А. Кожина (2020-2021 н.р.) у рамках двосторонньої угоди брала участь за програмою обміну в Поморській академії в Слупську (Польща); Аліна Авраменко пройшла онлайн курс Quantum Optics 2 -Two photons and more, École Polytechnique (De Paris) на освітній платформі Coursera <http://surl.li/rkfpz>, а також інші здобувачі <http://surl.li/rkfcz>, що було відтверджено ЕГ на зустрічі 3. З 2023 року ЗО бере участь у заходах на міжнар. платформі Ukraine Global Faculty.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Науково-педагогічні працівники Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка застосовують різноманітні методи навчання та викладання, надаючи пріоритет проблемним, практико-орієнтованим та інтерактивним методам навчання. Позитивною практикою є використання у роботі е-навчання на платформах Moodle, Google Workspace for Education, Labster, Google Classroom. Здобувачі вищої освіти даної ОПП Середня освіта (Природничі науки) мають доступ до виконання експериментальних досліджень на сучасному обладнанні на базі наукових лабораторій факультету, в межах тематики наукових гуртків та проблемних груп. Викладачі, що забезпечують навчання за ОП, беруть активну участь в міжнародних наукових проєктах, закордонних стажуваннях, конференціях, семінарах, є керівниками та членами НДР. Високий рівень цифровізації освітнього процесу, використання різноманітних освітніх платформ для створення якісного навчально-методичного супроводу навчання здобувачів вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Експертна група рекомендує завідувачу кафедри з 2024-2025 н.р. активізувати участь здобувачів вищої освіти та НПП у програмах міжнародної мобільності, міжнародних проєктах та грантах наприклад, Fulbright Graduate Student Program, Еразмус, Горизонт-Європа, наукові гранти. До 1.09.2024 року оновити списки літератури в силабусах ОК/робочих програмах навчальних дисциплін.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Експертна група констатує, що процес навчання за ОП у ЗВО забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання. ЕГ відзначає дотримання вимог студентоцентрованого підходу, принципів академічної свободи, які унормовані відповідними нормативними документами ЦДУ. Відбувається інформування здобувачів про форми контролю та критерії оцінювання. Експертна група рекомендує завідувачу кафедри з 2024-2025 н.р. активізувати участь здобувачів вищої освіти та НПП у програмах міжнародної мобільності, міжнародних проєктах та грантах наприклад, Fulbright Graduate Student Program, Еразмус, Горизонт-Європа, наукові гранти посольств та консульств. Посилити публікаційну активність серед здобувачів вищої освіти. З огляду на те, що наявна узгодженість з вимогами за підкритеріями 4.1-4.4, 4.5 - частково експертна група зробила висновок, що ОПВ відповідає рівню В за критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів здобувачів вищої освіти є чіткими і зрозумілими та відбуваються відповідно до нормативних документів ЗВО: «Положення про організацію освітнього процесу в ЦДУ» протокол № 4 від 11.12.2023 р. <http://surl.li/qaurv>, «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти» протокол № 6 від 28.11.2022 р. <http://surl.li/klzoa>, «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» протокол № 6 від 28.11.2022 р. <http://surl.li/rkmsgs>, «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю ЦДУ» <http://surl.li/kmpjm> протокол № 6 від 28.11.2022 р., «Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін у ЦДУ» протокол № 9 від 26.12.2022 р. <http://surl.li/kpsal>. Контрольні заходи включають поточний і підсумковий контроль, який здійснюється за національною шкалою, 100-бальною і шкалою ЄКТС. Поточний контроль - письмове та усне опитування на лабораторних та практичних заняттях, контрольні роботи, проєкти, презентації, індивідуальні завдання, тестування (у т.ч. з використанням платформ MOODLE, Google Workspace for Education, Google Classroom, Labster <http://surl.li/qqvlc>) тощо. Критеріями оцінювання є характеристики рівнів сформованості набутих компетентностей з позиції здатності студента продемонструвати знання понятійного апарату, універсальних та спеціальних навичок мислення, логічність та повноту відповіді, здатності творчо підходити до розв'язання завдань, активність роботи на заняттях тощо. Підсумковий контроль - проводиться у формі екзамену, диференційованого заліку/заліку, атестації у форму кваліфікаційного екзамену. Форми опитування (усна, письмова, комбінована, тестування) за змістом і структурою екзаменаційного білету за наперед визначеними критеріями оцінювання. Експертною групою з'ясовано, що робочі програми та силабуси деяких ОК «Ботаніка», «Зоологія», «Екологія», «Загальна хімія» не мають чіткої деталізації щодо критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти. За словами НПП та здобувачів вищої освіти всі вимоги до контрольних заходів оголошуються на першому занятті. Із розкладом контрольних заходів та перескладань можна ознайомитись на офіційному сайті університету та інформаційному стенді факультету, вся інформація знаходиться у вільному доступі. В робочих програмах та силабусах критерії оцінювання детально розписано кількістю балів, яку може отримати здобувач за певний вид роботи (запит п.5). Для встановлення зворотного зв'язку, щодо якості та об'єктивності системи оцінювання, проводяться щорічні моніторингові опитування ЗО, зокрема моніторинг якості освітнього процесу <http://surl.li/kbjkv>, що було підтверджено під час зустрічі з зі здобувачами вищої освіти (Катериною Ісаченко, Анною Високих та Анастасією Бондаренко).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за даною ОП відсутній. Атестація здійснюється на основі «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» протокол № 6 від 28.11.2022 р. <http://surl.li/rkmsgs>, «Положення про організацію освітнього процесу у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» протокол № 4 від 11.12.2023 р. <http://surl.li/qaurv>. Атестація відбувається у формі двох кваліфікаційних екзаменів: із загальної та теоретичної фізики, неорганічної та органічної хімії, ботаніки, зоології, анатомії людини, фізіології людини і тварин та педагогіки, психології та методики навчання природничих наук, фізики, хімії, біології.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення, перескладання, оскарження контрольних заходів є чіткими, зрозумілими та доступними для всіх учасників освітнього процесу. Об'єктивність оцінювання у ЗВО забезпечується різними умовами для всіх; доступністю інформації щодо форм контролю, обсягу навчального матеріалу, критеріїв оцінювання, строків складання контрольних заходів, відкритою процедурою захисту результатів практик тощо. Дані процедури регулюються згідно з Положенням про організацію освітнього процесу <http://surl.li/qaurv>; у ЗВО встановлено єдині правила перескладання контрольних заходів (пп. 7.6-7.7); Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю <http://surl.li/kmprjm> визначено процедуру оскарження результатів підсумкового контролю; Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти <http://surl.li/klzoa>, Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти у <http://surl.li/rkmsgs>, Положенням про організацію практичної підготовки <http://surl.li/fjwuq>, Положенням про диплом з відзнакою <http://surl.li/qbjzu>. Здобувачі вищої освіти ознайомлені із формами проведення контрольних заходів, студенти чітко знають як діяти в даному випадку, з чітким алгоритмом дій ознайомлені, хоча й самі не стикалися з такою ситуацією. Представники від здобувачів на зустрічі з засвідчили, зокрема, Анастасія Бондаренко, Анна Високих, Катерина Ісаченко, що якщо здобувач переконаний в необ'єктивності викладача, то він може звернутися до куратора, заступника декана, декана, органів студентського самоврядування, які допоможуть вирішити дану ситуацію. Дар'я Шуляренко зазначила, що усю необхідну інформацію можна повідомити анонімно. Випускники, представники органів студентського самоврядування, здобувачі вищої освіти запевнили, що всі викладачі є об'єктивними, конфліктних ситуацій на даній ОПП не виникало. Систематично проводяться моніторингові опитування ЗВО щодо об'єктивності оцінювання здобувачів <https://is.gd/U2aiAy>, <http://surl.li/kbjkv>, що було підтверджено на зустрічі з. Інформація щодо запобігання конфлікту інтересів доведена ЗВО <http://surl.li/qcoju> і проводиться у рамках Антикорупційної програми <https://salo.li/2co4197>, діє наказ ректора «Про заходи щодо запобігання корупції» Наказ №144-О від 8.08.2023. Випадків, які б потребували врегулювання конфліктів інтересів та оскарження результатів контрольних заходів, не зафіксовано.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ЦДУ політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності регулюються «Положенням про академічну свободу та академічну доброчесність» протокол №6 від 28.11.2022 р. <http://surl.li/kmpky>; «Етичним кодексом університетської спільноти» протокол №6 від 28.11.2022 р. <http://surl.li/kpgcc>. Для запобігання проблемі застосовуються такі технологічні рішення: перевірка на плагіат наукових матеріалів Студентського наукового вісника, яку здійснює редакційна колегія збірника за допомогою ліцензійного програмного забезпечення StrikePlagiarism. Якщо рівень унікальності наукової роботи здобувача не відповідає нормам ЦДУ (п.5.2), то робота повертається на доопрацювання, після чого - на повторну перевірку. Окрім цього, нульова толерантність у 2023/2024 н.р. до виявлення академічного плагіату забезпечено через функціонал Classroom, що підтверджено на зустрічі з академічним персоналом ОП. У тому разі, якщо академічний плагіат у науковій чи навчальній роботі здобувача вищої освіти ЦДУ був виявлений, то на ім'я ректора подається письмова заява, яка розглядається на засіданні створеної комісії з питань академічної доброчесності, після розгляду поданої претензії комісією виноситься відповідний висновок. Комісія також має право розглядати питання щодо наявності академічного плагіату з власної ініціативи. ЦДУ вживає заходів для популяризації акад. доброчесності серед ЗВО: розробляються метод. матеріали щодо належного оформлення посилань на використані ресурси; знайомлять з документами, що регулюють відносини щодо дотримання норм акад. доброчесності; питання висвітлюється в РП та силабусах. Органи студентського самоврядування, наукове товариство, рада молодих вчених, НПП ознайомлюють здобувачів з правилами наукової, навчальної етики, що було підтверджено на зустрічі 4 головою Ради молодих вчених Юлією Бутузовою. Інформація про правові й етичні норми опублікування наукових статей оприлюднюється на сайті ЦДУ. На ОПП передбачено заходи з формування в ЗВО етичних норм, спрямованих на дотримання акад. доброчесності, порушення якої розглядається Комісією з питань акад. доброчесності, що має повноваження для врегулювання спірних проблем. Експертною групою з'ясовано, що на ОПП проводяться заходи щодо академічної доброчесності <http://surl.li/qcntt>; проводиться роз'яснювальна робота у вигляді бесід; семінарів <http://surl.li/fjvuv>; вебінарів «Хто може зробити висновок, чи є в роботі плагіат: все про перевірку академічних текстів» <http://surl.li/qqkne>. НПП та ЗО ОП проходять онлайн-курси «Академічна доброчесність» на платформі PROMETEUS, що підтверджується відповідними сертифікатами <http://surl.li/qrpix>. Відділом забезпечення якості освіти та цифрового супроводу проводяться моніторингові дослідження щодо академічної доброчесності <http://surl.li/kbjkv> У відомості про самооцінювання та під час зустрічей з учасниками освітнього процесу випадки порушення принципів академічної доброчесності викладачами та здобувачами ОП не зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

ЕГ констатує про широке застосування платформ MOODLE, Google Workspace for Education, Google Classroom, Labster для інформування здобувачів щодо контрольних заходів, критеріїв оцінювання та для проведення онлайн контролю. Центральнотуркеський державний університет імені Володимира Винниченка багато уваги приділяє популяризації питань академічної доброчесності серед співробітників і здобувачів освіти, унормовує процедури

виявлення та запобігання академічному плагіату у науково-дослідній і навчальній діяльності здобувачів вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Робочі програми та силабуси деяких ОК “Ботаніка”, “Зоологія”, “Екологія”, “Загальна хімія” не мають чіткої деталізації щодо критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти. До вересня 2024 року науково-педагогічним працівникам забезпечити деталізацію критеріїв оцінювання результатів навчання у силабусах та РП за ОК “Ботаніка”, “Зоологія”, “Екологія”, “Загальна хімія”.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Форми контрольних заходів, оцінювання та академічна доброчесність відповідають вимогам до критерію 5. ОПП має незначні недоліки (відсутність чіткої деталізації критеріїв оцінювання у деяких ОК), які суттєво не впливають на якість освітнього процесу та можуть бути виправлені найближчим часом. Підкритерії 5.2, 5.3, 5.4 повністю відповідають вимогам, підкритерій 5.1 відповідає вимогам частково. Експертна група оцінює критерій «Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність» як такий, що має рівень відповідності В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Освітній процес за даною ОП, згідно таблиці 2 звіту про самооцінювання, забезпечує 23 особи викладацького складу, серед яких 6 докторів наук (26%), з них 4 педагогічних, 2 історичних (4 працюють на випусковій кафедрі) та 17 кандидатів наук (74%), з яких 7 педагогічних, 3 біологічних, хімічних, 1 фізико-математичних, 2 філологічних, 1 з фізичного виховання та спорту, 1 психологічних, 1 соціологічних. Проаналізувавши наявну інформацію ЕГ відзначає, що більшість НПП відповідають викладацькій та професійній кваліфікації для реалізації зазначених ОК. Основу викладацького складу становлять фахові фізики, хіміки, біологи, педагоги, історики, математики, філологи, соціологи, психологи. Слід зазначити, що НПП, що викладають ОК на даній ОПП, мають 4 і більше пунктів відповідно п.38 Ліцензійних вимог, причому достатню кількість фахових публікацій в наукових виданнях відповідного профілю; посібники, підручники, методичні рекомендації для здобувачів освіти; науково-популярні публікації з наукової та/або професійної тематики; викладачі є керівниками студентських гуртків, наукових проблемних груп, членами журі різних конкурсів, олімпіад тощо. Трапляються одиничні факти часткової невідповідності щодо профілю дисциплін, які викладаються на ОП (спеціальність, за якою захищено дисертацію; кількість вимог за п. 38, що стосуються ОК, фахові публікації, методичні рекомендації тощо) (наприклад, Ганна Аркушина ОК Анатомія людини, Галина Найдьонова ОК Зоологія). ОК освітньої програми забезпечені необхідними методичними та науковими працями викладачів, які беруть участь у реалізації цієї програми. Загалом, експертна група (ЕГ) вважає, що наявний склад НПП може ефективно сприяти досягненню цілей та результатів, визначених в ОПП. Усі викладачі постійно підвищують фахову і педагогічну майстерність, що сприяє забезпеченню високої якості освітнього процесу, що підтверджується їхніми публікаціями у наукових виданнях, регулярними стажуваннями та іншими заходами (сертифікати розміщено на сайті ЗВО <http://surl.li/qrptg>, а також вказані в обґрунтуванні до ОК таблиці 2). Під час зустрічей ЕГ зі здобувачами, було виявлено високий рівень задоволеності викладачами, як професіоналами у визначених напрямках, також це підтверджують результати опитування, що представлені <http://surl.li/qhxp>, <http://surl.li/qrgzi>. Перевагою ОПП є те, що гарант ОП Валентина Плющ, а також Тетяна Форостовська, Юлія Бохан, Галина Найдьонова, Олег Волчанський – за сумісництвом працюють у закладі загальної середньої освіти (КЗ «Ліцей «Науковий» Міської ради міста Кропивницького»); журі Всеукраїнських конкурсів, учнівських олімпіад <http://surl.li/qrqrr>.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний відбір НПП в рамках даної ОП унормовується відповідно до вимог законодавства України: законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», наказу МОН України №1005 від 05.10.2015 р., КЗпП України, Статутом

ЦДУ імені Володимира Винниченка <http://surl.li/kcrup>, Колективним договором ЦДУ <http://surl.li/qqhns>, «Порядок проведення конкурсного відбору для заміщення вакантних посад НПП...ЦДУ імені Володимира Винниченка» протокол № 9 від 26.12.2022 <http://surl.li/kqevt>. На основі прийнятого Порядку формується конкурсна комісія, яка приймає рішення шляхом рейтингування оцінки діяльності науково-педагогічного працівника <http://surl.li/lfkou>. Враховуються кадрові вимоги (п.35, п.37, п.38) Ліценз. умов провадження освітньої діяльності. Кандидатури претендентів на заміщення посад НПП попередньо обговорюються на кафедрі в їх присутності. Результати співбесіди з менеджментом ЗВО, викладачами дозволяють констатувати, що в процесі конкурсного відбору та в ході розподілу дисциплін беруться до уваги академічна і професійна компетентність викладача, наукова активність. Конкурсний відбір здійснюється на засадах відкритості, гласності, колегіальності прийняття рішень, об'єктивності та обґрунтованості. Професійна якість підтверджується публікаціями в наукометричних базах (Scopus, WoS), вітчизняних фахових виданнях, участю у конференціях, семінарах тощо <http://surl.li/qrqgr>. Окрім того, на результат обрання НПП на посаду впливають результати анонімного анкетування здобувачів вищої освіти, що проводить відділ забезпечення якості та цифрового супроводу освіти <http://surl.li/kbjkv>. Отже, ЕГ констатує, що дане положення та загальна процедура конкурсного відбору забезпечує добір відповідних фахівців з високим рівнем професіоналізму, які можуть забезпечити виконання цілей та ПРН даної ОПП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Проаналізувавши матеріали звіту про самооцінювання, документи додані до справи: відгуки на ОПП, протоколи, витяги із протоколів, інформація на сайті вузу та зустрічі у фокус-групах, ЕГ прийшло до висновку, що ЗВО долучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. На етапі перегляду ОП були долучені Наталія Чередніченко - директорка КЗ "Ліцей "Науковий" Кропивницької міської ради", Микола Головка - заст. директора з наукової роботи Інституту педагогіки НАПН України, Анна Ткаченко - канд.пед.наук, доцентка каф. фізики, керівниця Центру забезпечення якості вищої освіти Черкаського національного ун-ту ім. Б. Хмельницького <http://surl.li/rmrag>; свідченням цього є відповідна документація (Запит п.3). Інтерв'ювання з роботодавцями переконливо довело наявність тісної співпраці між випусковою кафедрою та закладами загальної середньої освіти міста та регіону. Під час зустрічі 6 з роботодавцями Наталія Манукян - методист природничо-математичної підготовки навчально-методичного кабінету професійно-технічної освіти в Кіровоградській області, Наталія Чередніченко - директор КЗ "Ліцей "Науковий" Кропивницької міської ради", Лілія Матяшова - директор КЗ "Європейська освіта" Кропивницької міської ради" Тетяна Біденко - заст. директора КЗ "Ліцей "Сокіл" Міської ради міста Кропивницького, Тетяна Ціпенко - методист науково-методичної лабораторії природничо-математичних та інформаційно-технічних дисциплін КОППО ім. В. Сухомлинського зазначили про плідну співпрацю зі співробітниками випускової кафедри університету та залученні викладачів та здобувачів освіти до різноманітних заходів, практик, що проводяться в їхніх освітніх установах у відповідності до підписаних договорів про співпрацю (<http://surl.li/rmrjv>, запит п. 3). Університет залучає роботодавців до реалізації практичної підготовки (навчальних і виробничих практик) відповідно до "Положення про організацію практичної підготовки" протокол №9 від 26.12.2022 р. <http://surl.li/qaumw>. На зустрічі з роботодавцями було підтверджено також факт, що вони мають нагоду щорічно використовувати базу кафедри, науковий потенціал викладачів ОПП для проведення спільних методичних семінарів, керівництва учнівськими науковими роботами МАН та при підготовці учнів до участі у IV етапі Всеукраїнської учнівської олімпіади, членами кафедри було ініційовано розробку програми популяризації природничих наук та математики в ЦДУ <http://surl.li/qrqiq> (2022 р).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЦДУ під час реалізації ОП до аудиторних занять залучає професіоналів-практиків за допомогою таких заходів: Ukraine Global Faculty learning platform <http://surl.li/qrqac>, <http://surl.li/qrqao>, <http://surl.li/qrqmc>, <http://surl.li/qrqmd>, <http://surl.li/qrqnp>, <http://surl.li/qrqoc>; гостьові лекції - канд. техн. наук, доц. Нац. ун. харчових технологій К. Рубанки "Технологія виробництва кафи натуральної" <http://surl.li/qrqml>; викл. фізики вищої категорії Кіровоградського мед. фахового коледжу ім. Є.І. Мухіна О. Фоменко "STEM - проєкт: теорія і практика підготовки та реалізації" <http://surl.li/qrqnc>, вчителем-новатором Новоукраїнської ЗОШ №8 Кіровоградської обл. О. Жуковою <http://surl.li/qrqmr>, д. пед. наук, проф., акад. НАПН України О. Ярошенко "Навчання предметів природничого освітньої галузі на засадах компетентісного підходу" <http://surl.li/rnev1>; методистки науково-методичної лабораторії природничо-математичних дисциплін КЗ "Кіровоградський обласний інститут післядипломної пед. освіти ім. В. Сухомлинського" Т. Ціперко "Програмно-методичне забезпечення викладання шкільного курсу хімії (7-9 клас) в умовах модернізації національної системи освіти" <http://surl.li/qrqeb>; канд. пед. наук, ст. викл. кафедри КЗ "Кіровоградський обласний ін-т післядипломної пед. освіти ім. В. Сухомлинського" А. Дробіна <http://surl.li/qrqfg>; д. пед. наук, проф., акад. НАПН України, зав. каф. фізики та інтерактивних технологій навчання природничих наук УДПУ ім. П. Гичини М. Маргінюка "Теоретичні та практичні чинники становлення і розвитку системи підготовки учителів природничих наук в умовах реалізації Концерції НУШ" <http://surl.li/qrqke>, доц. каф. фізики і методики викладання ПНУ ім. В. Стефаніка Г. Войтків на тему "Дидактичний дизайн сучасного уроку фізики" <http://surl.li/qrqki>; канд. хім. наук, проф. каф. аналітичної хімії та екологічних ВНУ ім. Лесі Українки Ж. Кормошом на тему: "Окисно-відновне титрування в аналітичній практиці" <http://surl.li/rnfmz>; вебінари: заст. директора Інституту педагогіки НАПН України Т. Засекіною "Ознайомлення з підручниками для 7 класу НУШ. Природничі освітня галузь" <http://surl.li/qrqph>; О. Ярошенко та Т. Коршевнюк "Підручник, який надихає і допомагає пізнавати хімію у НУШ" <http://surl.li/rnkuk> тощо. Окрім того, університет залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків: В. Плющ, Т. Форостовська, Ю. Бохан, І. Сальник, О. Волчанський – вчителі фізики,

хімії та біології у КЗ «Ліцей «Науковий» м. Кропивницького» за сумісництвом; О. Терещенко – вчитель хімії у «Ліцей «Лінгвістичний», є членами оргкомітету, журі Всеукраїнських конкурсів, учнівських олімпіад <http://surl.li/rmrun> Проведення комплексної хімічної практики студентів здійснюється за участю співробітників відділу ДМРВ Кіровоградського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України О. Коломійцем та Т. Громовою, що підтверджено на відкритій зустрічі та отримано схвальні відгуки від здобувачів під час зустрічі 3.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У Стратегії розвитку ЦДУ <http://surl.li/knfzv> акцентується увага на забезпеченні можливостей та стимулювання особистого професійного розвитку НПП п.6.3: оптимізація структури навантаження; мотивування на досягнення наукових та навчальних результатів; забезпечення можливості підвищення кваліфікації (стажування) у провідних закладах освіти; розвиток системи академічної мобільності <http://surl.li/lfkoz>; забезпечення академічної свободи викладача як носія і творця наукових знань (обрання методів та засобів навчання, п.10.8.5 Статуту. В ЦДУ щорічно складається план проходження підвищення кваліфікації та стажування, обов'язкове для НПП раз на 5 років зі збереженням середньомісячної зарплати. НПП кафедри проходять підвищення кваліфікації в освітньо-наукових установах в Україні та за кордоном <http://surl.li/qrqtg>, шляхом участі у наукових конференціях, вебінарах, онлайн курсах <http://surl.li/qrjxz>. Професійний рівень НПП є важливим при процедурі обрання на заміщення вакантних посад, де враховується щорічний рейтинг <http://surl.li/lfkou>; регулюється Порядок проведення конкурсного відбору для заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників, призначення деканів факультетів та укладання з ними контрактів (трудових договорів) у ЦДУ імені Володимира Винниченка <http://surl.li/kqevt>. Практикується відкриті заняття та їх відкрите обговорення на засіданнях кафедри. На сайті ЗВО розміщ. календар проведення наук. заходів <http://surl.li/qrnuo>, заходів щодо цифрового супроводу освітнього процесу <http://surl.li/qqvlc>. У ЦДУ проводяться семінари, курси підвищ. кваліф., зокрема й зна ОПП Середня освіта (Природничі науки). НПП кафедри проходять підвищення кваліфікації в освітньо-наукових установах в Україні та за кордоном, з якими ЦДУ має чинні угоди.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Матеріальне заохочення НПП відбувається за ініціативу, творчу, сумлінну працю, високі досягнення у навчально-методичній, науковій, виховній роботі у формі доплат, надбавок, премій. Відповідно до законодавства, Колективного договору між адміністрацією та трудовим колективом ЦДУ ім. В. Винниченка на 2023–2027 рр. <http://surl.li/qqhns>, ЦДУ визначає порядок, встановлює розміри доплат, надбавок, премій, матеріальної допомоги, заохочення педагогічних, науково-педагогічних, наукових та інших працівників університету. Професійному розвитку НПП сприяють заохочення: подяки, грамоти, відзнаки університету <http://surl.li/qqqsp>, грошові премії (відповідно до Положення про преміювання <http://surl.li/nbwoz>. У 2023 році було премійовано Марію Боброву та Ганну Дефорж (наказ № 147/1 від 28.12.2023 р.), що було підтверджено під час зустрічі 1 з керівником та менеджментом ЗВО. За показниками наукової, навчально-методичної, організаційної роботи, результатами студентського моніторингу визначаються індивідуальні рейтинги НПП та рейтинги кафедр для визначення тих, що роблять найбільший внесок у підвищення якості підготовки фахівців та розвиток наукових досліджень. Усі названі позиції мають додаткове оцінювання в балах при визначенні рейтингу викладача Положення про визначення рейтингів науково-педагогічних працівників <http://surl.li/qsoax>, що створює умови здорової конкуренції в колективі.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

ЕГ відзначає високий професійний педагогічний рівень НПП, що підтверджується постійним розвитком та підвищенням кваліфікації через відповідні курси та програми. НПП мають фаховий науковий рівень в природничих науках, що підтверджується їхньою участю в НДР та публікацією в цитованих журналах. Викладачі кафедри також беруть активну участь в журі учнівських олімпіад, конкурсів МАН з природничих наук, що підтверджує їх високий професіоналізм. Сильною стороною є залучення на ОП Середня освіта (Природничі науки) професіоналів-практиків: Валентина Плющ, Тетяна Форостовська, Юлія Бохан, Ірина Сальник, Олег Волчанський, Галина Найдьонова (КЗ «Ліцей «Науковий» Міської ради м. Кропивницького»), гостьових лекцій, вебінарів, круглих столів, тощо Позитивною стороною є наявність добре організованої системи рейтингування ЦДУ за оцінювання результатів праці, за творчі і трудові досягнення, використання у викладацькій та виховній діяльності, сучасних методів а також врахування результатів опитування здобувачів освіти. ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності викладачів, враховуючи їх професійні досягнення. Практикується система матеріального та морального заохочення НПП, що сприяє підвищенню професійної майстерності та мотивації до реалізації освітньої діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЕГ рекомендує ЗВО посилити застосування договорів про співпрацю в т.ч. і міжнародну саме до представленої ОП вже з поточного навчального року (академічний обмін, стажування і т.п.). Насамперед пропонується для проведення лекційних, практичних занять тощо, в т.ч. англійською мовою, залучати відомих українських та закордонних професіоналів-практиків до реалізації саме даної ОП. Це в свою чергу посилить інтернаціоналізацію ОП, буде сприяти академічній мобільності здобувачів та розвитку володіння іноземною мовою, що є беззаперечно потрібною компетентністю сучасного вчителя природничих наук. Рекомендації: активізувати подання заявок на отримання грантів міжнародних організацій, фондів та програм упродовж 2024-2025 навчального року. НПП підготувати публікації та методичні рекомендації з ОК «Анатомія людини», «Зоологія». Збільшити публікаційну активність (упродовж 2024-2025 н.р.) як НПП так і здобувачів, шляхом публікацій результатів наукових досліджень у фахових виданнях з високим індексом цитування. Для здобувачів це буде вагомим фактом при захисті наукових та курсових робіт.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Враховуючи сильні сторони (високу публікаційну активність НПП, наявність системи професійного розвитку викладачів через підвищення кваліфікації та стажування; стимулювання розвитку педагогічної майстерності через систему моральних і матеріальних заохочень) та несуттєві недоліки. Підкритерії 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6 повністю відповідають вимогам, підкритерій 6.1 відповідає вимогам частково, ЕГ дійшла висновку, що ОП відповідає за критерієм 6 рівню В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові та матеріально-технічні ресурси, навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення програмою цілей та ПРН. Під час огляду матеріальної бази ЕГ було продемонстровано, що освітній процес офлайн відбувається в аудиторіях та лабораторіях, оснащених мультимедійним обладнанням: музей природи, який використовується для навчальних занять за ОП; археологічний музей імені Нінель Бокій; бібліотеку; універсальний читальний зал; сховище періодичних видань; австрійську фахову бібліотеку імені Бернгарда Штілфріда; комп'ютерний клас з доступом до Інтернету, електронний каталог; лабораторію біології рослин та екології; біологічну лабораторію, що забезпечує ОК «Зоологія», «Анатомія», «Фізіологія людини та тварин», а також ряд вибіркового дисциплін; хімічні лабораторії (фахово хімічні дисципліни «Аналітична хімія», «Органічна хімія», «Фізична і колоїдна хімія», «Загальна хімія», «Неорганічна хімія» та вибірково дисципліни); фізичні лабораторії (механіки та молекулярної фізики, оптики, електрики); лабораторію методики фізики (з астрономічним куточком та повним комплектом сучасного кабінету фізики); кабінет методики навчання природничих наук; комп'ютерну лабораторію; найбільшу лекційну аудиторію; спортивну та тренажерні зали, зал скелелазіння, атлетичної підготовки; освітній простір KOWO центр (студентська ініціатива); їдальню та гуртожиток; захисну споруду (укриття) та медпункт. В лабораторіях у повному обсязі наявне сучасне обладнання, необхідне для досягнення програмних результатів навчання за ОП, методичне забезпечення, є вогнегасники, журнали інструктажів та куточки техніки безпеки. В університеті є науковий гербарій, який нараховує більше 6 тисяч гербарних зразків. Він є доступним як для здобувачів, так і для науковців з усієї України та із-за кордону. Начальник інформаційного відділу повідомив, що серед інформаційних ресурсів, здобувачі мають доступ до сайту університету, системи дистанційної освіти Google Workspace for Education, Google Classroom, система Moodle та інші. Під час зустрічі з авторами відомостей самооцінювання гарант ОП продемонструвала ЕГ наповнення системи Moodle, а під час зустрічі з академічним персоналом ЕГ мала змогу переглянути вміст Google Classroom, яке здобувачі активно використовують під час освітнього процесу. В університеті функціонує бібліотека (<https://www.cusu.edu.ua/ua/library-cusu>), на сайті якої є доступ до електронного каталогу, інституційного репозитарію та інших електронних ресурсів та сервісів. Таким чином, навчально-методичне забезпечення ОП сприяє досягненню цілей та ПРН через безперешкодний доступ здобувачів до електронних ресурсів, розміщених на сайті бібліотеки, а також систематичне використання електронного освітнього середовища Moodle та Google Classroom для реалізації освітнього процесу. Інтерв'ювання здобувачів під час онлайн-зустрічі та аналіз результатів опитування задоволеності студентів якістю освіти підтверджує факт достатнього забезпечення необхідними ресурсами для навчання за ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

За результатами огляду матеріально-технічного та навчально-методичного забезпечення, а також інтерв'ювання здобувачів вищої освіти, НПП, представників студентського самоврядування, ЕГ констатує, що ЦДУ ім. В.Винниченка забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми. Вебсторінка університету (<https://www.cusu.edu.ua/ua/>) містить вичерпну інформацію, необхідну викладачам та здобувачам вищої освіти в межах освітньої програми. Навчально-методичне забезпечення ОК розміщене в середовищі Moodle та Google Classroom, що забезпечує безоплатний та безперешкодний доступ здобувачів вищої освіти до цих матеріалів. На сайті бібліотеки (<https://www.cusu.edu.ua/ua/library-cusu>) можна знайти до електронний каталог, інституційний репозитарій, передплатені ресурси, ресурси відкритого доступу, а також чимало інших, корисних для учасників освітнього процесу, сервісів. ЗВО долучає здобувачів вищої освіти за ОП до платформ Coursera, Udemy, Edx, Labster.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Задля забезпечення безпеки освітнього середовища в університеті діє Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в університеті (https://cusu.edu.ua/images/normativni_doc/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8E_%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8_%D0%B7_%D0%BE%D1%85%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%B8_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96_%D1%82%D0%B0_%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B8_%D0%B6%D0%B8%D1%82%D1%82%D1%94%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf). У вкладці «Публічна інформація» > «Охорона праці» розміщені необхідні документи, які регламентують безпечний освітній процес. Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ продемонстрували вогнегасники та інші протипожежні засоби, запасні виходи, журнали інструктажів та куточки техніки безпеки в аудиторіях та лабораторіях, укриття, оснащене вбиральнями, мережею WiFi, питною та технічною водою, електрикою, медичним пунктом та посадковими місцями. В університеті діє Психологічна служба (<https://cusu.edu.ua/ua/psihol-zahalna-informatsiia>), основною функцією якої є надання доступних та якісних послуг у сфері практичної психології, спрямованих на збереження та укріплення психологічного здоров'я всіх учасників навчально-виховного процесу; участь у забезпеченні адаптивного і комфортного освітнього простору для студентської молоді, здійснення психолого-педагогічної підтримки становлення й розвитку особистості студента. Фокус-група здобувачів вищої освіти обізнані щодо діяльності психологічної служби, а її представники підтвердили випадки звернень від студентів за ОП, що акредитується. Задля виявлення та реалізації потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, студентське самоврядування регулярно проводить відповідні опитування у форматі Google Form та на сторінках університету в соціальних мережах. Більше того, в університеті регулярно проводяться заходи, де студенти мають змогу проявити себе (представлення першого курсу тощо). В ЦДУ ім.В.Винниченка також діє Молодіжний центр (<https://cusu.edu.ua/ua/pidrozdily/strukturni-pidrozdily/946-molodizhnyi-tsentr/13445-molodizhnyi-tsentr>), завданнями якого є створення умов для творчого розвитку особистості, інтелектуального самовдосконалення молоді, утвердження патріотизму, духовності, моральності та формування загальнолюдських цінностей у молоді і т.д. В університеті також діє студентське наукове товариство, що дає змогу здобувачам вищої освіти активно долучатись до наукової діяльності. За результатами фокус-груп представників студентства, органів студентського самоврядування та інших підрозділів університету, ЕГ робить висновок, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає змогу задовольнити їхні потреби та інтереси.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЕГ встановлено, що ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти. Отримати освітню підтримку студенти можуть через гаранта ОП, викладачів ОК, завідувача випускової кафедри; організаційну – через гаранта та різні структури університету, які керують організаційними процесами, наприклад, організацію різних видів практики (завідувач практики); інформаційну – через гаранта, старосту групи і деканат, студентську раду та профком, консультативну – через викладачів кожного ОК та відповідні служби університету (наприклад, психологічна служба, юридична клініка); соціальну – через студентський профком, студентську раду. Інформаційна підтримка здобувачів вищої освіти реалізується також через головний сайт університету (<https://www.cusu.edu.ua/ua/>), сайт факультету математики, природничих наук та технологій (<https://phm.cuspu.edu.ua/>), кафедра природничих наук і методик їхнього навчання (<https://phm.cuspu.edu.ua/kafedri/kafedra-pryrodnychukh-nauk-i-metodyk-ikhnoho-navchannia.html>) та соціальні мережі. Інформація на відповідних сторінках оновлюється та є актуальною. В університеті також діє служба сприяння працевлаштуванню студентів і випускників (<https://www.cusu.edu.ua/ua/studentu/sluzhba-spriyannya-pratsevlashtuvannyu-studentiv-i-vipusknikiv>), Мовний центр (<https://www.cusu.edu.ua/ua/litsenzovanyi-movnyi-tsentr-2>) тощо. Усі перелічені структурні підрозділи ЦДУ забезпечують здобувачів вищої освіти освітньою, консультативною, інформаційною, організаційною та соціальною підтримками.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

З метою реалізації прав осіб з особливими освітніми потребами створено Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення під час навчання та відвідування ЦДУ ім.В.Винниченка (https://www.cusu.edu.ua/images/normativni_doc/%D0%9F%D0%9E%D0%A0%D0%AF%D0%94%D0%9E%D0%9A_%D0%A1%D0%A3%D0%9F%D0%A0%D0%9E%D0%92%D0%9E%D0%94%D0%A3_%D0%A6%D0%94%D0%A3_02.2023.PDF). Для осіб з особливими освітніми потребами в корпусах університету розміщені пандуси та ліфт. Для них також передбачена можливість звернення до психологічної служби, навчання на перших поверхах та індивідуальний графік навчання. Здобувачі з особливими освітніми потребами за ОПП не навчаються.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

На сайті університету у вкладці «Студенту» > «Вирішення конфліктних ситуацій» розміщено нормативні документи університету, які регламентують порядок вирішення конфліктних ситуацій здобувачів освіти, серед яких Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю, Положення про запобігання та протидію булінгу, Етичний кодекс університетської спільноти, Правила поведінки здобувачів освіти. Так також вказано, до кого студенти можуть звернутись у разі виникнення конфліктних ситуацій. В університеті також діє «Скринька довіри». Інтерв'ювання здобувачів вищої освіти показало, що конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією, під час навчання в ЦДУ ім.В.Винниченка в них не було. За їхніми словами, будь-яку проблему вони мають змогу вирішити в групі самостійно або із залученням куратора. Вони також згадали скриньку довіри, яка є в університеті. ЕГ робить висновок, що в університеті існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій, однак здобувачі вищої освіти знайомі з ними лише поверхнево, оскільки випадків та практики застосування таких процедур на ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Серед сильних сторін ОП варто зазначити сучасну та потужну матеріально-технічну базу, активне використання освітнього середовища Google Workspace for Education, зокрема платформи Google Classroom. ЕГ відзначає науковий гербарій, доступний для здобувачів вищої освіти для наукової діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Здобувачі вищої освіти лише поверхнево ознайомлені з механізмом врегулювання конфліктних ситуацій. ЕГ рекомендує проводити роз'яснювальні заходи з метою інформування студентства щодо алгоритму дій при виникненні конфліктних ситуацій.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Вирішальними при оцінюванні стала повна відповідність вимогам за підкритеріями 7.1. (фінансові, матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та ПРН); 7.2. (заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми); 7.3. (освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси); 7.4. (заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти); 7.5 (Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що

навчаються за освітньою програмою); 7.6 (існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій, яка є доступною для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми). Враховуючи позитивні сторони та виявлені недоліки, рівень відповідності критерію В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм регулюються Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка (https://www.cusu.edu.ua/images/files-2023/%D0%92%D0%97%D0%AF%D0%9E/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96_2022_%D0%B7%D1%96_%D0%B7%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BC%D0%B8.pdf), Положенням про освітні програми в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка (https://www.cusu.edu.ua/images/files-2023/%D0%92%D0%97%D0%AF%D0%9E/poloj_osv-progr_CUSU.pdf), та Положенням про організацію освітнього процесу в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка на 2023–2024 навчальний рік (https://www.cusu.edu.ua/images/normativni_doc/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%9E%D0%9F_%D0%A6%D0%94%D0%A3_2023-2024_12.2023_%D0%9E%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B5.pdf), які розміщено у вільному доступі на веб-сторінці університету у вкладці «Університет» > «Публічна інформація». Відповідно до Положення про освітні програми «Розроблення нової ОП містить такі етапи: формування робочої проектної групи під керівництвом гаранта освітньої програми та її затвердження наказом ректора Університету; аналіз актуальності ОП та оцінювання достатності наявних ресурсів; визначення профілю ОП; визначення змісту ОП та розроблення навчального плану; розроблення системи оцінювання якості ОП з метою її удосконалення». Крім цього, всі нові ОП повинні пройти єдину процедуру затвердження, яка включає послідовний розгляд такими підрозділами, як проектна група, випускова кафедра, навчально-методичний відділ, вчена рада факультету та університету. Відповідно до Положення про ОП, «Моніторинг здійснюється, як правило, робочою проектною групою. До здійснення моніторингу можуть долучатися експерти: науково-педагогічні працівники, професіонали-практики, здобувачі вищої освіти». Освітні програми можуть оновлюватися щороку. Однак місія(цілі) та програмні результати навчання не підлягають оновленню. Чинні освітні програми переглядаються щонайменше один раз впродовж терміну їхньої дії. Це робиться не пізніше, ніж за один семестр до її завершення. Задля отримання пропозицій від академічної спільноти, проект ОП щорічно виставляється на громадське обговорення. Результати громадських обговорень було надано на запит експертів. За результатами спілкування із стейкхолдерами, а також аналізу наданих документів, ЕГ робить висновок, що пропозиції зацікавлених осіб враховуються під час перегляду та оновлення ОП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти систематично залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, що регламентується Положенням. Фокус-група здобувачів підтвердила участь у внутрішній системі забезпечення якості вищої освіти через опитуваннях, зокрема щодо задоволеності якістю освіти за обраною освітньою програмою (https://cusu.edu.ua/images/files-2024/MYaOsv/%D0%9F%D0%9D20_%D0%91_%D0%97%D0%B0%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C_%D0%9E%D0%9F.pdf, https://cusu.edu.ua/images/files-2024/MYaOsv/%D0%9F%D0%9D19%D0%91_%D0%97%D0%B0%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C_%D0%9E%D0%9F.pdf), щодо якості освітньої діяльності під час вивчення дисциплін (<https://cusu.edu.ua/ua/monitorynh-iakosti-osvity-ankety-rezultaty/rezultaty/875-viddil-zabezpechennia-iakosti-ta-tsyforovoho-suprovodu-osvity/14737-rezultaty-opytuvannia-27-30032023r-studentiv-osvitnoi-prohramy-pryrodnychi-nauky-pershoho-bakalavrskoho-rivnia-vyshchoi-osvity-shchodo-iakosti-osvitnoi-diialnosti-pryuvvchennia-navchalnykh-dystsyplin>) тощо. Вони наголосили, що восени брали участь у круглому столі, де мали змогу обмінятися думками стосовно ОП (<https://phm.cuspu.edu.ua/facultet/novini/2945-kruhlyi-stil-zi-studentamy-pershoho-bakalavrskoho-rivnia-vyshchoi-osvity-obhovorennia-proiektu-op-serednia-osvita-pryrodnychi-nauky.html>). Студенти повідомили про можливість для всіх охочих долучитись до обговорення та внесення пропозицій до ОП на сайті університету в розділі громадських обговорень ОП (<https://cusu.edu.ua/ua/elektronni-konsultatsii-z-hromadskistiu/1525-hromadski-obhovorennia-proiektiv-osvitnikh-program-pershoho-bakalavrskoho-rivnia-vyshchoi-osvity-na-2024-2025-nr>). На основі аналізу відомостей самооцінювання, витягів з протоколів (надано на запит експертів) та фокус-групи здобувачів, ЕГ робить висновок, що студенти беруть участь в засіданнях кафедри та вносять пропозиції для вдосконалення ОП. Так, наприклад, в ОП 2023 року було враховано пропозицію «збільшити частку квазіпрофесійних методів навчання в методиках вивчення хімії, біології, фізики (протокол кафедри №7 від 19.12.2022), а у проєкті ОП 2024 року було запропоновано «збільшити кількість методичної підготовки» (протокол

кафедри №5 від 30.11.2023). Фокус-група представників студентського самоврядування та студентського профкому підтвердила факт їхньої участі у системі внутрішнього забезпечення якості освіти через представництво у вчених радах факультету та університету. Вони також акцентували увагу ЕГ на зустрічах з деканом як інструменті комунікації студентів із керівництвом факультету, а також Google Form, яка дає змогу студентському самоврядуванню відслідковувати побажання студентів. Також представники студентського самоврядування організують зустрічі із здобувачами, де останні мають змогу обговорити рівень своєї задоволеності освітньою діяльністю за ОП, а також внести власні пропозиції щодо її покращення (підтверджено під час бесід з фокус-групами).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час відеозустрічі, представники роботодавців поділились наступним досвідом: участь у зустрічі «Ранкова кава зі стейкхолдерами» (<https://phm.cuspu.edu.ua/facultet/novini/2805-zustrich-zi-steikkholderamy-na-fmpnt-2.html>), де вони мали змогу обмінятися враженнями про ОП; щорічна участь в громадських обговореннях ОП, що відбувались у вигляді електронних консультацій на сайті університету або на онлайн зустрічах; залучення до засідань кафедри, науково-практичних конференцій тощо. За словами роботодавців, співпраця з університетом є постійною, як, наприклад, під час обговорень результатів практики здобувачів вищої освіти, спільних засідань методичних об'єднань, під час тренінгів та семінарів вчителів-практиків, надання відгуків та рецензій на ОП, під час проведення олімпіад з біології, хімії, географії, а також на засіданнях круглих столів з вчителями шкіл міста, де, в тому числі, обговорювалась ОП, що акредитується. Так, у 2021 році представницею роботодавців була внесена пропозиція збільшити термін проходження виробничої практики, яку було враховано в ОП 2022 року.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Під час відеозустрічі з випускниками ОП та гарантом ОП ЕГ було встановлено, що зв'язок із випускниками постійно підтримується шляхом особистого спілкування через соціальні мережі, месенджери тощо. За словами випускників, вони мають можливість вносити свої зауваження та пропозиції щодо покращення ОП безпосередньо під час особистого спілкування з гарантом ОП, працівниками кафедр чи деканату.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Механізм реагування на виявлені недоліки та пропозиції прописаний в Положенні про освітні програми в Центральнотрапнському державному університеті імені Володимира Винниченка (https://www.cusu.edu.ua/images/files-2023/%D0%92%D0%97%D0%AF%D0%9E/poloj_osv-progr_CUSU.pdf) Як результат моніторингу якості освітньої програми, в освітній програмі було враховано побажання стейкхолдерів внести більше дисциплін інтегрованого природничого змісту (наприклад, у 2022 р. введено «Екологія»), а також розширено зміст ОК «Методика навчання природничих наук» питаннями методики навчання інтегрованих навчальних курсів природничої галузі, збільшено обсяг практичної підготовки, та баз практик. Вищезгадані рекомендації були надані стейкхолдерами освітньої програми задля її вдосконалення і система забезпечення якості відреагувала на них, врахувавши їх при щорічному перегляді ОП. На основі аналізу відомостей самооцінювання, витягів з протоколів засідання кафедри фізики та інших матеріалів справи, а також інтерв'ювання фокус-груп, ЕГ робить висновок, що система забезпечення якості в ЦДУ ім.В.Винниченка забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі. Зокрема, про це свідчать зміни до ОП, які були внесені під час щорічного моніторингу ОП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У ЦДУ ім. В.Винниченка функціонує Відділ забезпечення якості та цифрового супроводу освіти, що здійснює моніторинг якості та цифрового супроводу освіти для здобувачів вищої освіти і академічної спільноти, освітньої і академічної діяльності, дотримання академічної доброчесності, формує аналітичний звіт для управління якості освіти в ЦДУ ім. В. Винниченка. Цей відділ готує звіти, де враховуються зауваження та рекомендації, надані після завершення акредитацій. Згодом, за ініціативи цього відділу проводяться зустрічі з гарантами, де і відбувається ознайомлення з цими звітами з метою подальшого вдосконалення освітніх програм. За словами гаранта, зауваження та пропозиції, надані під час акредитацій інших освітніх програм, враховуються. Так, зокрема, було враховано рекомендацію збільшити кількість кредитів на практичну підготовку, було впроваджено онлайн-лекторій, активізовано діяльність у сфері інтернаціоналізації діяльності ЗВО, зокрема з Ukraine Global Faculty.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою. Під час відеозустрічі проректор з науково-педагогічної роботи зазначила, що внутрішня система якості освітньої діяльності складається з Відділу забезпечення якості та цифрового супроводу освіти регламентується Положенням про відділ забезпечення якості та цифрового супроводу освіти (https://cusu.edu.ua/images/files-2023/%D0%92%D0%97%D0%AF%D0%9E/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%92%D0%97%D0%AF%D0%A6%D0%A1%D0%9E_02-12-2022.pdf),

Навчально-методичного відділу, Інформаційного відділу, які виконують моніторингову, організаційну та контролюючу функції. Вона зазначила, що опитування стейкхолдерів освітніх програм проводяться регулярно. Щороку за результатами вивчення освітніх компонентів проводяться моніторингове дослідження щодо якості їх викладання (про це зазначали і здобувачі вищої освіти під час фокус-групи). Окрім цього, систематично проводяться опитування студентів щодо індивідуальних освітніх запитів студентів, вибіркового дисциплін тощо. Питання якості освіти регулярно розглядаються на засіданнях Вченої ради університету та факультетів, на засіданнях кафедр, у звітах деканів та звіті ректора. За словами гаранта, в університеті наявна практика взаємовідвідування лекцій як спосіб контролю якості освітнього процесу. Відповідно до Положення про освітні програми в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка, відповідальність за забезпечення якості навчання і викладання в університеті покладається на наступних керівників та підрозділи (їхні повноваження: Ректор університету, Проректор з науково-педагогічної роботи, Проректор з наукової роботи, Вчена рада університету, Навчально-методичний відділ, Відділ забезпечення якості та цифрового супроводу освіти, Навчально-науковий відділ, Кафедри, вчені ради факультетів, деканати факультетів, Відділ кадрів, служба працевлаштування, відділ профорієнтації та доуніверситетської підготовки, приймальна комісія, юрисконсульти, Психологічна служба, Юридична клініка, Молодіжний центр та студентське самоврядування, Відділ матеріально-технічного забезпечення, Інформаційний відділ, Гарант ОП, Група забезпечення ОП. За результатами відеозустрічей та аналізу відповідних документів, ЕГ робить висновок, що в академічній спільноті Університету сформована культура якості, кожен структурний підрозділ, який відповідає за забезпечення якості освіти, функціонує чітко, а їхня співпраця між собою налагоджена.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В академічній спільноті ЗВО сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою. ЗВО враховує рекомендації, надані під час акредитацій інших освітніх програм експертними групами та галузевими експертними радами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Серед слабких сторін ОП ЕГ виявила, що практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми є несистематичною. Рекомендуємо посилити роботу з випускниками як стейкхолдерами ОП задля отримання зворотного зв'язку щодо якості ОП, а також внесення власних пропозицій щодо її вдосконалення.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Вирішальними під час оцінювання стала повна відповідність вимогам за підкритеріями 8.1. (заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми); 8.2. (здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми); 8.3. (роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери); 8.5 (система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечуєчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації

освітньої програми); 8.6 (результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, беруться до уваги під час перегляду освітньої програми), 8.7. (в академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою). Проте, в ЗВО недостатньо імplementована практика збирання інформації про кар'єрний шлях випускників. Враховуючи позитивні сторони та виявлені недоліки, рівень відповідності критерію В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В Університеті розроблена нормативно-правова база, якою регламентуються всі права та обов'язки учасників освітнього процесу. Це, зокрема, Статут ЦДУ ім. В.Винниченка (нова редакція), Положення про організацію освітнього процесу в ЦДУ ім. В.Винниченка на 2023-2024 навчальний рік, Правила внутрішнього трудового розпорядку для працівників ЦДУ ім. В.Винниченка, Колективний договір між адміністрацією і трудовим колективом ЦДУ ім. В.Винниченка на 2023–2027 роки, Положення про академічну свободу та академічну доброчесність у ЦДУ ім. В.Винниченка (зі змінами), Порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в ЦДУ ім. В.Винниченка, Положення про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін у ЦДУ ім. В.Винниченка, Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти ЦДУ ім. В.Винниченка, Положення про академічну мобільність науково-педагогічних працівників у ЦДУ ім. В.Винниченка, Положення про організацію практичної підготовки в ЦДУ ім. В.Винниченка, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ЦДУ ім. В.Винниченка, Положення про порядок призначення і виплати стипендій у ЦДУ ім. В.Винниченка (зі змінами), та інші. Визначені правила і процедури є чіткими, зрозумілими та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми усіма учасниками освітнього процесу. Ці та інші нормативні документи знаходяться у вільному доступі на офіційному сайті ЗВО у розділі «Університет» > «Публічна інформація» > «Нормативні документи» (<https://cusu.edu.ua/ua/normatyvni-dokumenty>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

З метою отримання зауважень та пропозицій стейкхолдерів на сайті університету у розділі відділу забезпечення якості та цифрового супроводу освіти > Електронні консультації з громадськістю розміщені громадські обговорення проектів освітніх програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на 2024-2025 н.р. Члени академічної спільноти мали змогу надіслати свої пропозиції та зауваження до ОП до 22 грудня 2023 року на електронну адресу уповноваженої особи. Там же розміщений звіт громадського обговорення із переліком рекомендацій стейкхолдерів та реакцією проектної групи на них (враховано чи не враховано) (https://cusu.edu.ua/images/files-2023/hromad_obgovorennia/24-25rik/bakalavr/Zvit/Zvit_Prirodn_b24.pdf).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Інформацію про освітню програму, включно з її цілями, очікуваними результатами навчання, компонентами оприлюднено на сайті університету в розділі «Освіта» (https://cusu.edu.ua/images/download-files/OP_quality-education/bakalavr/2023/%D0%9E%D0%9F%D0%9F_%D0%A1%D0%9E%D0%9F%D0%9D%D0%91_2023.pdf). На сайті кафедри природничих наук і методик їхнього навчання у розділі «ОПП» розміщено освітні програми, навчальні плани, переліки навчальних дисциплін, рецензії та відгуки стейкхолдерів на освітню програму Середня освіта (Природничі науки). Однак, не всі посилання є активні і, тому, певна інформація відсутня (наприклад, ОП Середня освіта (Природничі науки) 2022-2026 рр., навчальний план 2023-2027 рр. тощо). Інформація про освітню програму, включно з її цілями, очікуваними результатами навчання, компонентами є точною, достовірною та достатньою для інформування стейкхолдерів та суспільства, зокрема абітурієнтів.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Здобувачі вищої освіти мають точну та достовірну інформацію про освітню програму, її цілі, ПРН та ОК на сайті університету та факультету, а освітньому середовищі Moodle та Google Class. Доступність потужної нормативно-

правової бази, яка визначає чіткі та зрозумілі правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Інформація про освітню програму є точною, достовірною та достатньою для інформування стейкхолдерів та інших груп суспільства.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Деякі посилання на сайті факультету математики, природничих наук та технологій є неактивними. ЕГ рекомендує систематично на початку кожного семестру оновлювати наповнення веб-сторінок сайту задля забезпечення доступності всієї інформації для всіх учасників освітнього процесу та академічної спільноти.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Вирішальними під час оцінювання стала повна відповідність вимогам за підкритеріями 9.1. (визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми); 9.2. (заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції зацікавлених сторін (стейкхолдерів)); часткова відповідність за підкритерієм 9.3. (заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму в обсязі, достатньому для інформування відповідних зацікавлених сторін (стейкхолдерів) та суспільства). Разом із тим, ЕГ зауважує наявність неактивних посилань на сайті факультету. Враховуючи позитивні практики, сильні сторони та несуттєві недоліки, встановлено рівень відповідності критерію В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

ЕГ відзначає позитивне враження, яке справив колектив університету загалом та випускової кафедри зокрема під час інтерв'ювань: професійність, творчий підхід, ентузіазм та інноваційність.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B

Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6 . Людські ресурси	B
Критерій 7 . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8 . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9 . Прозорість та публічність	B
Критерій 10 . Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Програма візиту ЦДУ змінена.pdf</i>	Woeae+ukASZocoTiXK7y4c4FRYrzSnoSxoeKLoZoo To=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Грицай Наталія Богданівна

Члени експертної групи

Власенко Руслана Петрівна

Денисюк Катерина Станіславівна